

Årsredovisning 2023

Diarienummer: KS/2024:60-042

Datum: 2024-03-15

Tillsammans och med invånarnyttan
i fokus, skapar vi framtidens hållbara
kommun i hjärtat av Mälardalen

Innehåll

Inledning	4
Politisk sammansättning	6
Målgrupp	6
Förvaltningsberättelse	7
Den kommunala koncernen	7
Styrning och uppföljning	8
Översikt över verksamhetens utveckling	11
Viktiga förhållanden för resultat	12
och ekonomisk ställning	12
Händelser av väsentlig betydelse	20
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	24
Balanskravsresultat.....	48
Väsentliga personalförhållanden	48
Förväntad utveckling	53
Resultaträkning	55
Kassaflödesanalys	56
Balansräkning	57
Noter	58
Not 1 Redovisningsprinciper	58
Not 2 Uppskattningar och bedömningar	66
Övriga noter	67
Drift-, investerings- och exploateringsredovisning	75
Driftredovisning	75
Investeringsredovisning	77
Exploateringsredovisning	79
Bilaga 1 - Verksamhet som bedrivs i respektive nämnd och bolag ...	81

Inledning

Strängnäs kommun redovisade ett starkt resultat för 2023, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt. Av kommunfullmäktiges fem mål har tre mål bedömts uppfyllda för helåret. Det gäller ett mål under perspektivet invånare samt de mål som avser perspektiven medarbetare och ekonomi. Två mål har bedömts vara delvis uppfyllda; ett mål under perspektivet invånare och målet under perspektivet samhälle.

De senaste åren har digitala verktyg spelat en betydande roll i att utveckla både nya och befintliga kommunala tjänster i Strängnäs kommun, vilket resulterat i en utökad tillgång till tjänster och service för invånarna och besökare. Genom olika dialog- och kommunikationsaktiviteter har kommunen bjudit in kommunens invånare att delta i samtal och påverka beslut som rör deras livsmiljö. Initiativ som 500-årsresan har främjat samverkan och delaktighet, vilket är avgörande för kommunens utveckling.

Trots framsteg kvarstod vid årets slut utmaningar inom skolan, särskilt inom områden som likvärdighet i utbildningen och elevers läsförmåga. De analyser som gjorts har påvisat att det pågår ett medvetet och långsiktigt arbete för att förbättra situationen.

Kommunen har under 2023 fokuserat på att främja hälsa och livskvalitet hos äldre samt att förebygga ohälsa genom att erbjuda anpassade tjänster som uppfyller individuella behov och önskemål. Även om kommunen uppnått positiva resultat på detta område krävs det fortsatt arbete för att möta framtida behov.

Arbetet med att stärka tryggheten och förbereda kommunen för att agera proaktivt och effektivt i krissituationer har varit framgångsrikt. Därtill har hållbarhetsarbetet enligt Agenda 2030 fortsatt, och det har gjorts åtskilliga bra saker under året. Arbetet behöver intensifieras för att kommunen ska uppnå klimatneutralitet 2040. Det finns således utmaningar i det framtida arbetet.

Sjukfrånvaron i kommunen har minskat med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år och med 0,7 procentenheter jämfört med 2021. 2023 års medarbetarundersökning visade fortsatt höga resultat inom alla områden, vilket tillskrivs aktivt arbete med ledar- och medarbetarutveckling samt arbetsmiljöarbete.

Kommunstyrelsen stod vid utgången av 2023 redo att ta beslut om en reviderad styrmodell som arbetades fram under året. Där har koncernperspektivet blivit tydligare och antalet mål från och med 2024 har minskats

till sex för hela kommunen. Den ökade digitaliseringen har spelat en avgörande roll i arbetet för att effektivisera såväl styrning som förvaltning.

Under den senaste femårsperioden har kommunkoncernen redovisat höga resultatnivåer. Resultatet för 2023 var något lägre än tidigare år men ändå långt över förväntan. Det redovisade resultatet på 88 miljoner kronor gynnades av tillfälliga exploateringsintäkter, en fortsatt stadig utveckling av skatteunderlaget samt värdeökningar på placeringar. Det positiva resultatet skapar förutsättningar för en fortsatt långsiktig ekonomisk stabilitet.

Investeringsnivån fortsatte att vara hög inom kommunkoncernen under 2023 trots förseningar och senareläggning av projekt. Nettoinvesteringarna nådde 731 miljoner kronor och genomförandegraden uppgick till 64 procent. Vid årets slut låg kommunkoncernens soliditet på 35 procent, vilket översteg målnivån på 25 procent.

Utifrån en helhetsbedömning av verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat, samt en fortsatt målmedveten styrning av verksamhet och ekonomi, har Strängnäs kommun sammantaget uppnått god ekonomisk hushållning för 2023.

Invånare

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Samhälle

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

Medarbetare

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Ekonomi

Tillsammans utmanar vi rådande arbetsätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Politisk sammansättning

PARTI	MANDAT	TOTALT
Moderaterna	17	
Socialdemokraterna	14	31
Sverigedemokraterna	9	
Centerpartiet	3	
Miljöpartiet	1	
Vänsterpartiet	3	
Liberalerna	2	
Kristdemokraterna	3	
Strängnäspartiet	3	24

Målgrupp

Strängnäs kommuns årsredovisning är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om den samlade verksamheten och ekonomin för kommunkoncernen.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och rättvisande bild av resultatet för det gångna året.

Den kommunala koncernen

Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder och bolag. En översikt av den kommunala organisationen visas i organisationsschemat nedan.

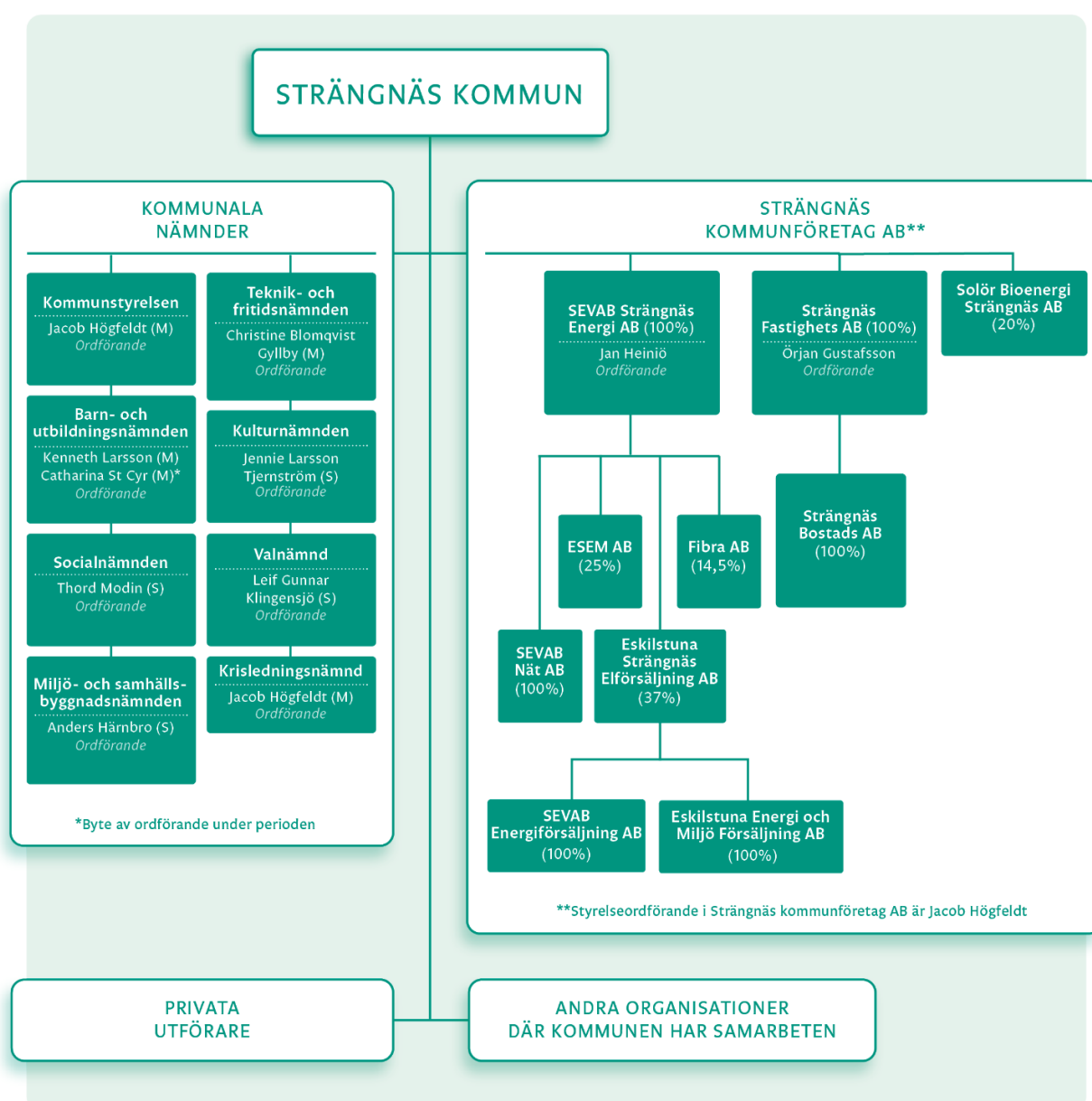

Bild 1. Organisationsschema för Strängnäs kommunkoncern.

Privata aktörer

Privata utförare anlitas för de områden där det bedöms finnas driftsfördelar som kommunen själv inte kan uppnå. De kan anlitas efter konkurrensprövning om de kan anses utföra uppgiften till bättre kvalitet med samma eller färre resurser. Privata aktörer utför ingen myndighetsutövning.

I Strängnäs kommun finns en stor valfrihet när det gäller privata utförare inom områdena hemtjänst och skola. Den som är beviljad hemtjänst har möjlighet att välja mellan någon av de privata utförarna eller kommunen som utförare. Liknade gäller för skolan där det finns fristående och kommunala skolor att välja på.

Styrning och uppföljning

Nedan presenteras upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och internkontroll.

Styrning

I Strängnäs kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder och bolag.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ansvarar för styrningen i Strängnäs kommun. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag och ansvarsområden i reglementen samt beslutar om ägardirektiv gentemot kommunens bolag.

Kommunstyrelsen har en samordnande roll för planering och uppföljning av kommunfullmäktiges mål samt ett särskilt ansvar när det gäller samordning och uppsikt över nämndernas verksamhet. Strängnäs kommunföretag AB är moderbolag och äger och förvaltar kommunens bolag. Moderbolaget ansvarar också för att bolagskoncernen arbetar för att kommunens vision, mål och värdegrund genomsyrar verksamheten. Moderbolaget ska beskriva sitt bidrag till måluppfyllelsen genom konkreta mål i sin planering med fokus på kommunens mål och politiska prioriteringar i flerårsplanen.

Styrmodell

Kommunfullmäktige fastställer ekonomiska ramar och mål för verksamheten i samband med beslutet om flerårsplanen. Sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår dessa mål inom givna ekonomiska ramar. Uppföljning görs kontinuerligt genom månadsrapporter, delårsrapporter, årsrapporter och årsredovisning. Uppföljningen syftar till att

beskriva hur verksamheter och kommunens bolag utvecklas och i vilken utsträckning uppställda mål nås utifrån genomförd verksamhet och resultat.

Den långsiktiga färdriktningen skapas genom kommunens vision, översiktsplan och andra framåtsyftande styrande dokument. Flerårsplanen är grunden för all planering och är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens heltäckande plan för att styra hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. Den politiska viljeinriktningen tillsammans med omvärlds- och nulägesanalyser utgör underlag för prioriteringar. Kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen beskriver deras ändamål, inriktning och direktiv för verksamheten och ekonomin.

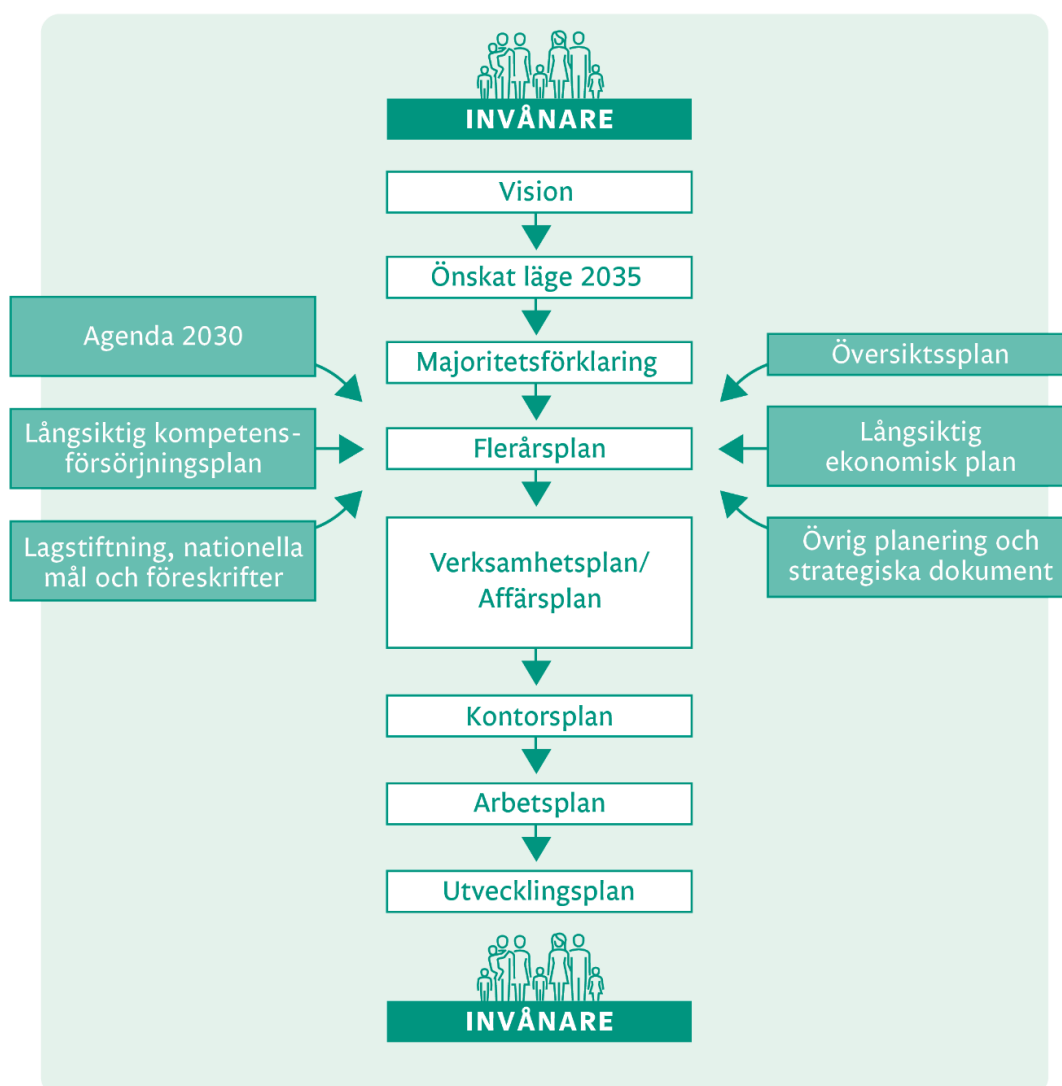

Bild 2. Samverkan mellan olika delar i kommunens styrningsprocess.

I verksamhetsplaner för nämnder och styrelser sker en konkretisering av hur de planerar att bidra till måluppfyllelsen utifrån sitt uppdrag. I kontorsplanen är det tjänstemännens uppgift att ytterligare förtydliga och tolka nämndens mål och särskilda uppdrag. Kontorsplanen anger förväntningarna och på vilket sätt målen ska följas upp, till exempel vilka nyckeltal som ska användas.

Den politiska styrningen baseras på tillit till att tjänstemännen vet hur målen bäst och effektivast kan uppnås. Arbetsplanen är enhetens ettåriga plan för de aktiviteter verksamheterna prioriterar att genomföra för att bidra till att nämndens mål nås. Arbetsplanen har fokus på de förväntningar och uppdrag som kommer via kontorsplanen.

Inom Strängnäs kommunkoncern används som framgång olika styrdokument. Styrdokumentet syftar generellt till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling, såsom planer och program, förhållningssätt, exempelvis policyer, eller rättssäker hantering i form av riktlinjer.

Internkontroll

Kommunkoncernen ska ha en internkontroll som förebygger, upptäcker och åtgärdar risker, brister och felaktigheter. Internkontrollen ska vara ändamålsenlig och ingår – tillsammans med målsättning, planering, samordning, uppföljning och kontroll – i verksamhets- och ekonomistyrningen. Kontrollen bygger på en risk- och väsentlighetsanalys. Den syftar till att undersöka och förebygga risker som kan hindra nämnden att nå sina mål. Risker hanteras med åtgärder inom verksamhetsplaneringen.

Internkontrollen har utvärderats och analyserats i samband med den årliga uppföljningen, vilket skett i enlighet med kommunens riktlinjer för internkontroll (KS dnr 2019:680). Resultatet av utvärdering och analyser visade att internkontrollen för 2023 fungerat som avsett inom nämnder och verksamheter. Uppföljningen har också visat att det behöver ske förbättringar inom några områden. Exempel på områden som bör utvecklas inom enstaka nämnder är översyn av egna rutiner för att förbättra processen samt att göra internkontrollen mer kommunicerad inom nämnder och kontor. Se vidare internkontrollplan i årsrapporterna för respektive nämnd och bolag.

Uppföljning

Mål och budget följs upp tre gånger per år; i delårsrapport 1 (per 30 april), i delårsrapport 2 (per 31 augusti) och slutligen i nämndernas årsrapporter respektive kommunens årsredovisning (per 31 december). Kommunfullmäktige fastställer sedan årsredovisningen och tar beslut i frågan om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Ägardirektiv för moderbolaget följs upp i samband med delårsrapport 2 och i årsredovisningen.

Uppföljning av verksamhetens mål och ekonomi sker utifrån en systematisk uppföljning och analys. Om och när avvikelser under innevarande år befaras ska omedelbara åtgärder vidtas för att förbättra situationen.

Översikt över verksamhetens utveckling

Under den senaste femårsperioden har kommunkoncernen redovisat höga resultatnivåer. En stor del av resultat för 2022 kommer från försäljningen av fjärrvärmens, men därutöver beror de höga resultatnivåerna på högkonjunktur i kombination med en hög befolkningstillväxt som medfört ökade skatteintäkter.

Nyckeltal: den kommunala koncernen					
	2023	2022	2021	2020 ¹	2019 ¹
Årets resultat, mkr	88	1 123	246	211	144
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	33,5	35,8	23,0	19,6	12,3
Investeringar (netto exkl exploateringar), mkr	731	401	431	369	293
Investeringarnas självfinansieringsgrad, %	38	100	100	100	100
Antal invånare	38 917	38 526	38 129	37 290	36 544
Hållbart medarbetarengagemang ²	4,22	4,21	4,21	4,21	4,10

¹ Värde för 2019 och 2020 är exkl effekt för förändrade redovisningsprinciper
² HME Hållbart medarbetarengagemang - totalt. Index av 5.0 femgradig skala
⁴ Genomsnittligt meritvärdet för samtliga pojkar och flickor åk 9 (fristående + kommunala) i Strängnäs kommun
² Uppgift för 2023 avser antal invånare t.o.m. november

Tabell 1. Nyckeltal för den kommunala koncernen 2019–2023.

Resultatet för 2023 var något lägre än tidigare år men ändå högt över förväntan. Trots hög inflation och konjunkturförsvagning, redovisade kommunkoncernen ett resultat som var 84 miljoner kronor högre än budgeterat. Resultatet gynnades av tillfälliga exploateringsintäkter, en fortsatt stadig utveckling av skatteunderlaget samt värdeökningar på placeringar. Koncernens robusta ekonomiska grund och ett effektivt nyttjande av resurser har dock varit avgörande faktorer för det redovisade resultatet. Resultatet skapar förutsättningar för en fortsatt långsiktig ekonomisk stabilitet.

De höga resultatnivåerna samt en hög grad av självfinansiering av investeringar har medfört att soliditeten i kommunkoncernen har stärkts de senaste åren. Den finansiella ställningen har därmed tydligt förbättrats och kommer vara värdefull inför de kommande årens ekonomiska utmaningar med konjunkturförsvagning och stora investeringsbehov.

De senaste årens tillväxtsiffror visar att Strängnäs kommun blivit en attraktiv plats att bo i. Det finns ett stort intresse från markexploatörer och byggbolag att utveckla både verksamhetslokaler och bostäder i kommunen, även om konjunkturförsvagning och ökade räntenivåer har lett till en ökad osäkerhet.

Den ökade befolkningen, tillsammans med den demografiska förändringen, innebär ett ökat behov av välfärdstjänster och framtida krav på stora investeringar inom infrastruktur, skolfastigheter, äldreboenden och bostadsbyggande. Det ökade behovet av investeringar har redan märkts av, vilket resulterat i att den långsiktiga investeringsplanen framöver kommer att

beslutas politiskt. Det ger bättre förutsättningar att möta behoven som uppstått och kommer att uppstå. Under den senaste femårsperioden har kommunkoncernens investeringsvolym ökat med närmare 150 procent eller med mer än 430 miljoner kronor.

En av de starkaste skyddsfaktorerna för en enskild persons framtida välbefinnande och hälsa är att bli behörig till och sedan genomföra en gymnasieutbildning. Av barn- och utbildningsnämndens rapportering framgår att det var alltför många grundskoleelever som inte blev behöriga till gymnasiet under fjolåret, även om resultaten går åt rätt håll. Området kvarstår som en utmaning för kommunen.

Inom socialnämndens ansvarsområde har olika insatser genomförts både för barn och unga men också för de äldre och för de som bor på särskilda boenden. Flera större projekt har också kommit i gång under året som gått. Den nationella samhällsutvecklingen med hög ungdomskriminalitet återspeglades även i Strängnäs kommun och resulterade i ett ökat antal ärenden samt ökade placeringar av barn och unga hos Statens institutionsstyrelse (Sis). Även antalet placeringar enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (Lvu) har ökat.

Strängnäs kommun har stolta och engagerade medarbetare, vilket framgick av de senaste resultaten gällande motivation, ledarskap och styrning. Resultaten var höga och trenden fortsatt positiv. Resultatet för motivation för såväl chefer som övriga medarbetare var också fortsatt högt. En stor andel av medarbetarna angav att deras arbete engagerar dem och av enkäten framgick att medarbetarna totalt sett var nöjda med sin arbetsituation/-arbetsplats.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nedan presenteras en överblick över viktiga förhållanden och förutsättningar för Strängnäs kommunkoncerns resultat och ekonomiska ställning.

Konjunkturläge och arbetskraft

De senaste årens inflations- och ränteuppgång har lett till en tydlig ekonomisk inbromsning. Trots att inflationen är på väg ner går det inte att se någon större avmattning i prisstegringarna. Den höga prisnivån och de höga ränteutgifterna förväntas fortsätta. Detta medför en fortsatt urholkning av köpkraften för alla sektorer i ekonomin. Trots en tydlig försvagning av såväl den globala som den svenska ekonomin ligger sysselsättningen i Sverige fortfarande kvar på en hög nivå.

Under sista kvartalet 2023 hade Strängnäs en arbetslöshet på 5,8 procent, att jämföra med 6,2 procent för motsvarande period 2022. Svensk arbetsmarknad har hittills stått stark men Sveriges kommuner och regioner bedömer att sysselsättningen kommer att minska under 2024. Förutom att det bidrar till lägre skatteintäkter riskerar kostnaderna att öka ytterligare för de insatser som krävs vid stigande arbetslöshet och när hushållens ekonomiska förutsättningar försämras.

Trots en arbetslöshet på närmare sex procent har kommunkoncernen svårt att hitta rätt kompetens vilket är ett generellt problem i landet. Ska kommunen vara en attraktiv plats att bo på och besöka behövs nya samarbeten med näringslivet och skolan i kompetensförsörjningsfrågor, på både kort och lång sikt.

Befolkningsutveckling och bostadsmarknad

Befolkningsutveckling

År 2023 blev ett år med cirka en procent i befolkningstillväxt, vilket var i nivå med utvecklingen för 2022. Kommuninvånarregistret visade på en utveckling runt 1,08 procent och 38 944 invånare för helåret. (Statistiken från Statistiska centralbyrån avseende 2023 hade inte inkommit till kommunen vid tiden för årsredovisningens upprättande. Av detta skäl avser den redovisade befolkningsutvecklingen perioden januari – november 2023.)

Befolkningen i Strängnäs kommun ökade med drygt 340 invånare per år under perioden 1970 - 2023, en genomsnittlig tillväxt på runt 1,2 procentenheter årligen. Befolkningen i Strängnäs kommun har under den senaste fem- respektive tioårsperioden årligen ökat med 1,7 respektive 1,55 procent.

Utvecklingen, som framgår av diagram 1, visar en stor variation för den relativa befolkningsförändringen över tid. Det har också funnits en tydlig uppåtgående trend sedan mitten av 1990-talet. Noteras ska även det påtagliga tillväxtfallet under år 2022 och 2023.

Den senaste tidens försvagade tillväxt har kopplat an till en oro hos hushållen där framför allt barnfamiljer minskat sin rörlighet. Utflyttningen har trots det ökat under senare år. Det kan ha sin grund i att allt fler individer finns i åldersgruppen 18–21 år, en starkt utflyttningsbenägen åldersgrupp. Utflyttningen ser ut att bli klart lägre år 2023 jämfört med 2022.

Befolkningsstrukturen i Strängnäs kommun skilde sig i vissa delar jämfört med riket i övrigt. Andelen av de allra yngsta individerna var något lägre, medan andelen i skol- och gymnasieåldern var något högre i Strängnäs. Strängnäs hade dock lägre andel av befolkningen i yngre i åldern 20–34 år, relativt rikets nivå. Med undantag för den allra äldsta åldersgruppen, hade

Strängnäs i övrigt högre andelar av befolkningen jämfört med riket i alla åldersgrupper över 45 år.

Att samhällen har fler pensionärer och lägre andel av befolkningen som yrkesarbetar, innebär ett reducerat skatteunderlag för kommunerna. En mindre flyttstudie har visat att Strängnäs blir allt attraktivare för utflyttande seniorer (60 år och äldre) från Stockholmsregionen.

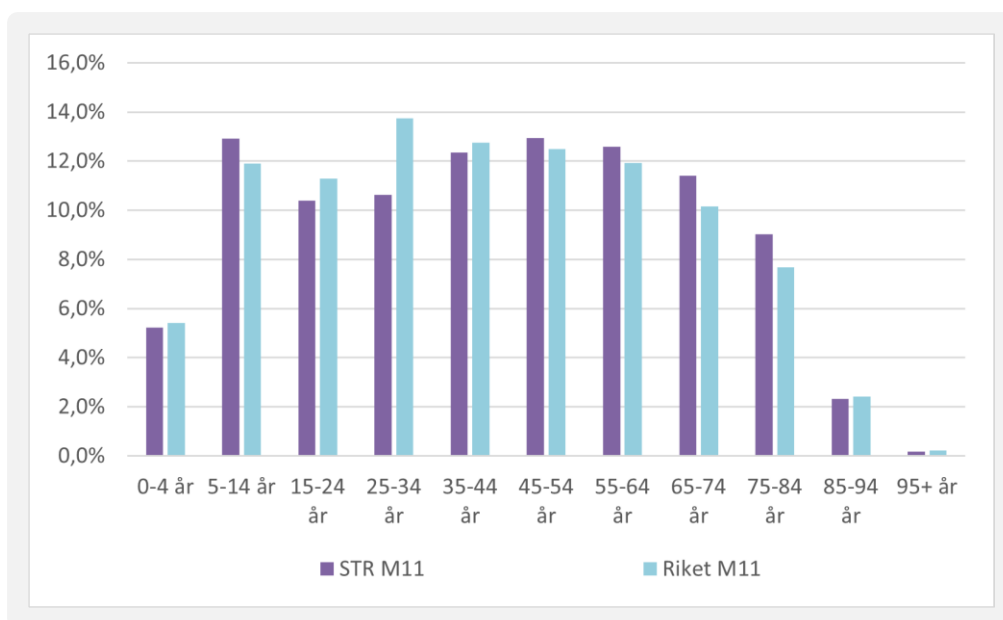

Diagram 1. Åldersstruktur Strängnäs i jämförelse med riket (per november 2023).

Bostadsmarknad

Enligt bygglovsenhetens preliminära statistik för år 2023 tillkom 736 färdigställda bostäder, vilket var ett exceptionellt stort färdigställandet för Strängnäs kommun. Trenden har under en längre tid varit positiv med ett stort antal färdigställda bostäder i kommunen under de senaste åren. Nivån för 2023 överträffade inriktningen i de nya riktlinjerna för bostadsförsörjningen.

Tillkommande flerbostadshus gjorde ett dominerande avtryck under 2023, där hyresrätten intog en dominerande position med nästan 600 tillkommande bostäder. Detta motsvarade 80 procent av nyproduktionen. Enbart tolv procent av nyproduktionen var bostadsrätter. Med undantag för 2018, har bostadsrätter varit mest framträdande på marknaden. Bakom hyresrättens starka tillväxt låg en vilja hos aktörer att satsa på bostadsformen, en vilja underbyggd av det borttagna statliga investeringsstödet.

Andelen småhus var åtta procent för året. För den gångna femårsperioden har andelen småhus utgjort 19 procent av totalt 2175 nya bostäder. Om gängse förhållanden på bostadsmarknaden i Strängnäs ska kvarstå, vilket bland annat innebär att bostadsmarknaden till 50 procent ska bestå av äganderätter, behöver äganderättens andel öka betydligt under kommande år.

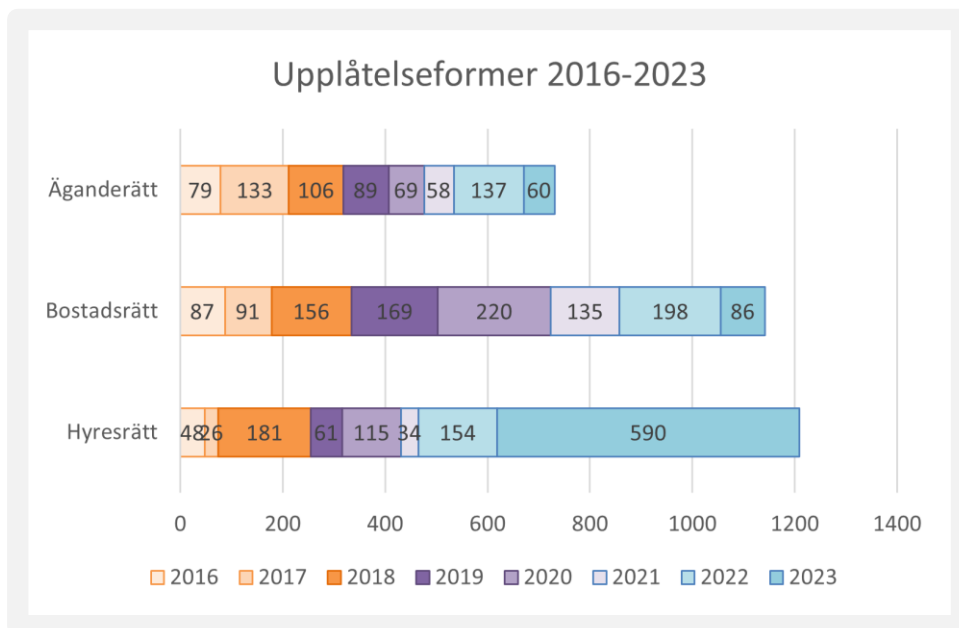

Diagram 2. Upplåtelseformer 2016–2023.

Mariefreds kommun del fick en stor nybyggnation med 178 bostäder. Det motsvarade 24 procent av all nybyggnation i kommunen. 164 av bostäderna utgjordes av hyresrätter. Resterande 14 bostäder var äganderätter.

I Stallarholmens kommun del tillkom 87 bostäder, vilket var tolv procent av all nybyggnation. Den höga siffran förklarades även här av antalet hyresrätter (36) vilket, tillsammans med 40 hyresrätter år 2022, var unikt för kommundelen. 35 bostadsrätter och 16 småhus fick även slutbesked.

I Åker-Länna kommun delar tillkom endast fyra nya bostäder. Kommundelen Härad-Vårfruberga fick ett stort tillskott av 150 hyresrätter. Därutöver tillkom tio småhus, vilket är en hög bostadsproduktionsiffra för kommundelen.

Klimat och energi

Övergripande resultat

Kommunfullmäktige har beslutat om två klimatmål för Strängnäs som geografiskt område:

- Fossilfria transporter 2030
- Klimatneutralitet 2040

Klimatneutralitet 2040

För att uppnå kommunens del av Parisavtalet behöver de klimatpåverkande utsläppen minska med omkring 14 procent per år. De totala klimatpåverkande utsläppen i kommunen som geografiskt område minskade med en procent från föregående år. Med nuvarande minskningstakt är koldioxidbudgeten slut inom sju år (avser år 2021).

Fossilfria transporter 2030

Andelen fossilberoende fordon ökade något under 2023. Samtidigt ökade antalet körda mil samt det totala antalet fordon. Detta resulterade i att de klimatpåverkande utsläppen från transporter inom kommunen som geografiskt område på totalen ökade med fem procent (avser år 2021).

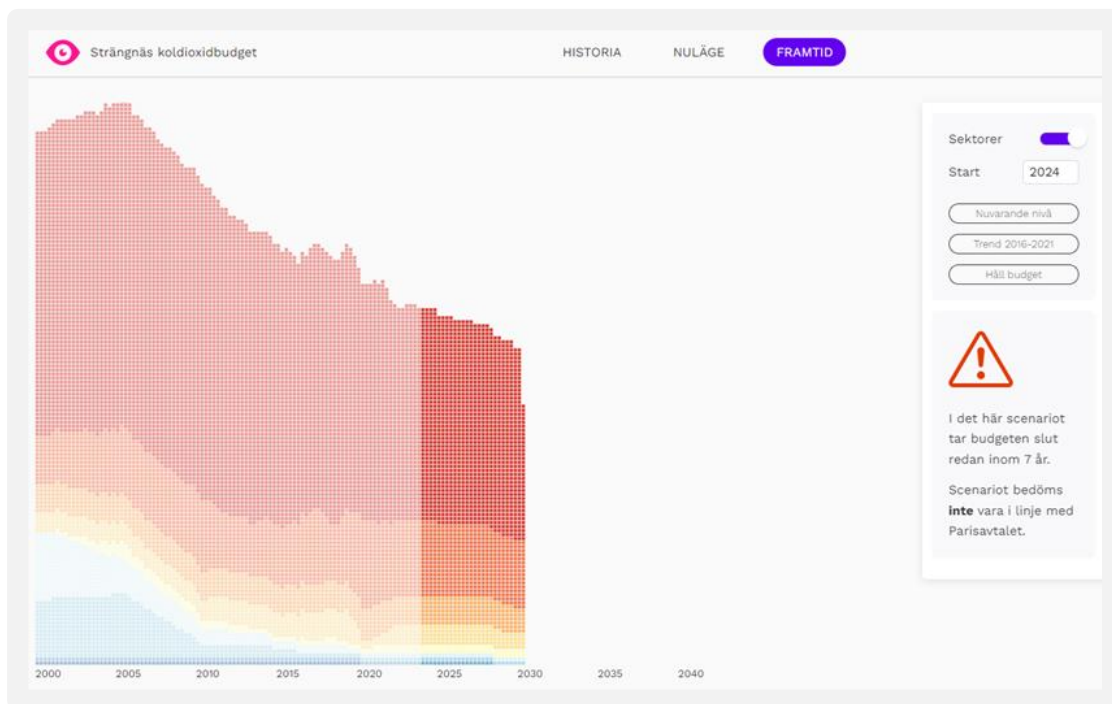

Diagram 3. Koldioxidbudget för Strängnäs kommun.

År 2022 fortsatte trenderna med ökat antal körda mil likväl som ökad andel fossilberoende fordon och totalt antal fordon, vilket tyder på att de klimatpåverkande utsläppen från transporter på totalen inte minskade heller år 2022, även om faktisk utsläppsstatistik för år 2022 ännu inte finns tillgänglig.

Mängden producerad förnybar elproduktion inom kommunen som geografiskt område ökade tack vare utbyggnad av solcellsanläggningar. Samtidigt ökade den totala elanvändningen kraftigt. Producerad förnybar el som andel av den lokala elförbrukningen sjönk därför från tio till åtta procent (avser år 2021). År 2022 ökade den installerade effekten solcellsanläggningar med 20 procent.

Det finns ännu ingen tillgänglig statistik för elanvändningen i Strängnäs för år 2022. Det finns däremot data som tyder på en kraftig minskning av elförbrukningen generellt till följd av den energikris som bröt ut under året.

Under 2023 genomfördes ett klimatbokslut för kommunkoncernen avseende år 2022. Resultatet visade på en total klimatpåverkan om 68 000 ton CO₂e.

Flera andra aktiviteter har genomförts under året. Några exempel är:

- En publik tankstation för biogas öppnad.
- Klimatfond Strängnäs uppstartad tillsammans Solör Bioenergi. En första ansökningsomgång genomförd med 18 inkomna ansökningar varav sju beviljats medel.
- Reviderad skogsbruksplan med ökat kolupptag i stället för avverkning.
- Klimatbokslut för kommunkoncernen genomförd.
- Plan för publik laddinfrastruktur framtagen.
- En digital "nudgingkampanj" kring smart elanvändning genomförd för hushållen under hösten/vinter 2022/2023 med bra resultat.

Finansiella risker

Strängnäs kommuns finanspolicy anger regler och riktlinjer för kapital- och skuldförvaltning. Målet är att bidra till en god ekonomisk hushållning genom att säkerställa betalningsförmågan, sträva efter bästa möjliga finansnetto och samtidigt hantera risker på ett säkert och effektivt sätt.

Ränte- och finansieringsrisk

Med ränterisk avses risken för att lånekostnaderna ökar till följd av stigande marknadsräntor. Upplåningen inom den kommunala koncernen löper med rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen.

Enligt kommunstyrelsens riktlinjer för skuldförvaltning ska den genomsnittliga räntebindningstiden ligga inom intervallet 2-6 år. Högst 50 procent av räntebindningen får förfalla inom ett år. Den genomsnittliga räntebindningstiden är 3,98 år (jämfört med 3,57 år föregående år), och 30 procent av räntebindningarna förfaller inom ett år. Snitträntan har ökat till 3,07 procent (jämfört med 2,3 procent för 2022). En procentenhets ökning av marknadsräntorna skulle på kort sikt leda till ökade räntekostnader för de kommunala bolagen med cirka 5,8 miljoner kronor, då samtliga kommunens lån är vidareutlånade till bolagen.

Med finansieringsrisk i skuldförvaltningen menas risken för att inte kunna refinansiera lån eller skaffa ny finansiering när det behövs. Enligt riktlinjerna får maximalt 50 procent av låneskulden förfalla inom ett år och genomsnittlig kapitalbindning får inte vara kortare än två år. Andel skulder som förfaller inom ett år är 17 procent och genomsnittlig kapitalbindningstid är 2,54 år (jämfört med 2,32 år 2022). En ökning av marginalerna med 0,5 procentenheter skulle på kort sikt öka räntekostnaderna för de kommunala bolagen med cirka 1,1 miljoner kronor.

I kapitalförvaltningen hanteras den kortfristiga likviditetsrisken genom att matcha in- och utbetalningar och kortfristiga lån och placeringar. För att

minska ränterisken får den genomsnittliga räntebindningstiden inte överstiga ett år. Betalningsförmågan har en hög säkerhet och säkerställs genom likvida medel och en koncernkontokredit på 100 miljoner kronor.

I kapitalförvaltningen hanteras den långfristiga likviditetsförvaltningen med en placeringshorisont på 1–5 år. För att begränsa likviditetsrisken får placeringar bara göras i instrument med god likviditet. Förvaltningen består för närvarande av bankinlåning, placeringar direkt i räntebärande värdepapper och räntefonder. För att minska ränterisken får genomsnittlig räntebindningstid inte överstiga tre år. Genomsnittlig räntebindningstid är 0,4 år för placeringar direkt i räntebärande värdepapper (2022: 0,7 år) och 0,6 år för räntefonder (2022: 0,8 år). Längsta tillåtna löptid och räntebindningstid för direktinvesteringar i räntebärande värdepapper är fem år. Ingen enskild placering är längre än fem år och genomsnittlig kapitalbindningstid är 2,20 år (2022: 2,32 år).

Likviditet

Kassalikviditet mäter hur väl förberedd organisationen är för att hantera kortsiktiga betalningar. Om kassalikviditeten förblir oförändrad eller ökar samtidigt som soliditeten förblir oförändrad eller förbättras, är det ett tecken på att det totala finansiella handlingsutrymmet stärks. Likviditetsrisken under 2023 bedöms som låg eftersom kommunkoncernens kassalikviditet var väl över 100 procent.

Kassalikviditet	2019	2020	2021 ¹⁾	2022	2023
Kassa och bank, mkr	351	454	260	353	260
Kortfristiga placeringar, mk	0	0	250	1 183	1 329
Kortfristiga fordringar, mkr	314	277	391	467	601
Kortfristiga skulder, mkr	419	536	833	613	839
Kassalikviditet, %	159	136	108	327	261

Vid värde 100 % är betalningsförmågan motsvarande kortfristiga ekonomiska åtaganden.

¹⁾ Från 2021 redovisas fordringar och skulder avseende koncernkontot som kortfristiga

Tabell 2. Kassalikviditet koncernen (%).

Lån

Kommunens och de kommunala bolagens lånebehov täcktes till stor del genom upplåning via kommunens internbank. Totalt uppgick koncernens lån till 2,7 miljarder kronor, en ökning med 300 miljoner kronor jämfört med föregående år. Sedan 2017 har kommunen vidareutlånat alla lån till bolagen.

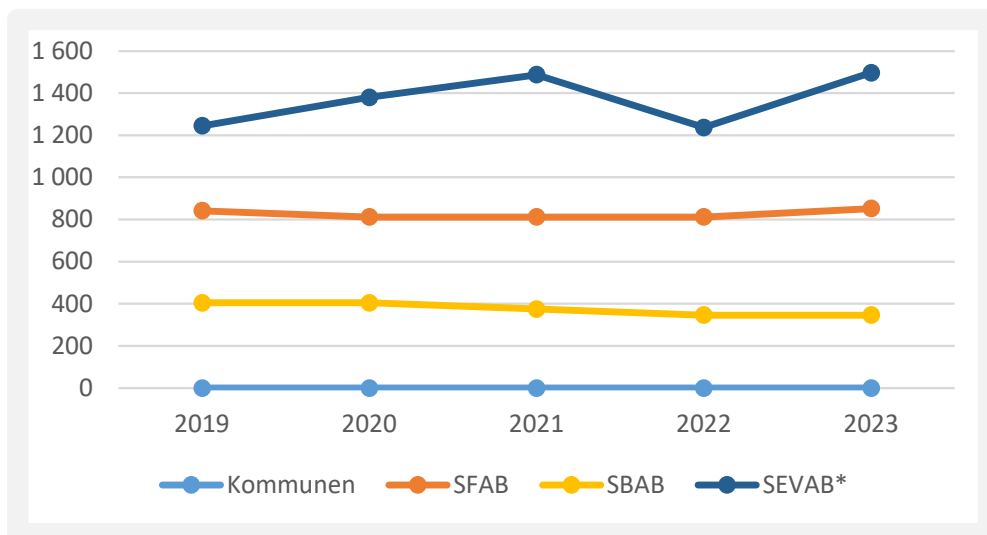

Diagram 4. Lån per kommun och bolag (mkr). (*År 2021 inkl. 220 mkr i extra kredit på koncernkonto (2020 inkl. 150 mkr).

Strängnäs fastighet AB:s lån ökade med 40 miljoner kronor och bolagets lånenivå var vid årets slut 852 miljoner kronor. Lånen avsåg främst kommunens verksamhetsfastigheter och har haft en påverkan på kommunens hyreskostnader. Strängnäs bostad AB:s lån var oförändrade jämfört med föregående år och uppgick till 346 miljoner kronor. Sevab Strängnäs energi AB:s lån ökade med 260 miljoner kronor och bolagets lånenivå var vid årets slut 1 497 miljoner kronor.

Pensioner

Kommunens pensionsförpliktelser uppgick vid årets slut till 908 miljoner kronor.

Avsättningen till pensioner ökade med tolv procent till 386 miljoner kronor. Avsättningen består av den förmånsbestämda ålderspensionen för höginkomsttagare och beräknades som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Förändringen berodde framför allt på att inflationen ökat kraftigt.

Ansvarsförbindelsen redovisas utanför balansräkningen och kostnaden tas först när utbetalning sker till pensionären. Ansvarsförbindelsen har minskat de senaste åren eftersom inget nytt intjänande sker och under 2023 har kommunen även löst in cirka 150 miljoner kronor av ansvarsförbindelsen i en försäkringslösning. Syftet är att försäkra framtida pensionsutbetalningar som tjänats in av tidigare generationer. Försäkringsbolaget tar över en del av skulden vilket minskar kommunens kostnader de kommande åren.

För att möta kommande pensionsutbetalningar beslutade kommunfullmäktige i december att avsätta 250 miljoner kronor i en placeringsportfölj. Syftet var att undvika att likviditetsbelastningen från dagens intjänande av förmånsbestämda pensioner skjuts på kommande

generationer. Målet med denna långsiktiga pensionsmedelsförvaltning är att täcka hela avsättningen och finansiera samtliga utbetalningar under åren 2040–2080. För pensionsmedelsförvaltningen finns särskilda regler i finanspolicy och riktlinjer för finansförvaltning.

I och med pensionsförsäkringslösningen och placeringsportföljen har konsolideringsgraden stigit från noll till 44 procent. Återlånade medel, skillnad mellan förpliktelse och marknadsvärdet för förvaltade pensionsmedel, uppgick vid årets slut till 510 miljoner kronor.

Pensionsförpliktelser, mkr	2019	2020	2021	2022	2023
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	789	799	815	815	760
a) Avsättning, inkl särskild löneskatt	272	295	320	338	386
b) Ansvarförbindelser, inkl särskild löneskatt	517	504	495	477	374
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	-	-	-	-	148
Summa pensionsförpliktelser (inkl försäkring och stiftelse)	789	799	815	815	908
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde					
Totalt pensionsförsäkringskapital	-	-	-	-	148
- varav överskottsmedel	-	-	-	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltn)	-	-	-	-	250
Summa förvaltade pensionsmedel	0	0	0	0	398
Finansiering					
Återlånade medel	789	799	815	815	510
Konsolideringsgrad	0%	0%	0%	0%	44%
Återlånade medel i procent av skattenettot	38%	36%	35%	32%	19%

Tabell 3. Pensionsförpliktelser.

Borgensåtaganden

Beslut om borgen tas av kommunfullmäktige. Kommunen har huvudsakligen ställt sig som borgensgivare för lån till sina egna bolag, men även för andra externa verksamheter. Det samlade borgensåtagandet från kommunen fortsatte att minska under 2023 och låg vid årets slut på strax under 27 miljoner kronor. Under det senaste året har kommunen inte behövt infria några borgensåtaganden, och det finns inga indikationer på att det kommer att vara nödvändigt inom de närmaste åren.

Händelser av väsentlig betydelse

Nedan beskrivs ett urval av viktiga händelser och aktiviteter som påverkat kommunkoncernen och de finansiella rapporterna under 2023 utifrån respektive nämnd och bolag. Inledningsvis ska framhållas att det under det gångna året har genomförts en genomlysning av kommunens pensionskulder och totalt 400 miljoner kronor har avsatts för att möta kommande pensionsutbetalningar. 250 miljoner kronor har satts av i en långfristig pensionsmedelsförvaltning och 150 miljoner kronor i en pensionsförsäkringslösning.

Barn- och utbildningsnämnden

Den nulägesanalys som genomfördes med stöd av Skolverkets "Samverkan för bästa skola" resulterade i augusti i en åtgärdsplan. Analysen visade på fortsatt förbättringsbehov i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Insatser gällande styrning och ledning av verksamhet kommer därför att genomföras under 2024. Arbetet sker i samverkan med Stockholms universitet och riktar sig mot barn- och utbildningsnämnden, kontorsledningsgruppen samt utbildningschefen. Syftet med insatserna är att alla elever ska kunna utvecklas så långt som möjligt.

Med anledning av de brister som framkom i revisionsberättelsen för 2022 har barn- och utbildningsnämnden haft ett särskilt uppdrag under det gångna året att följa upp såväl de vidtagna som de planerade åtgärderna (KF §133, dnr KS 2023:193). Inför framtagande av förslag till beslut tog kommunfullmäktiges presidium del av barn- och utbildningsnämndens skriftliga förklaring avseende revisionens kritik samt anmärkningen i revisionsrapporten (BUN §47, 2023-04-25).

Skolinspektionen genomförde under 2023 tillsyn på tre av grundskolorna. Den kritik som myndigheten hade, togs om hand på respektive skola. I det arbetet hade de stöd av centrala funktioner som grundskolans utvecklingsorganisation och centrala barn- och elevhälsan.

Under året skedde ett kontinuerligt arbete runt befolkningsprognoserna då kraftiga förändringar i dessa påverkade hela lokalförsörjningsprocessen för nämndens verksamheter.

Socialnämnden

Nya arbetssätt har under året utformats för att möta framtidens behov av insatser och rätt användande av resurser. Inom hälso- och sjukvården har ett förändrat arbetssätt genomförts genom att anställa undersköterskor med bred medicinsk kompetens som stöd till legitimerad personal. Det har bidragit till målet att resurser används effektivt genom att utmana rådande arbetssätt och kulturer. Det har även bidragit till bättre arbetsmiljö inom verksamhetsområdet, vilket i sig har underlättat att behålla och rekrytera legitimerad personal.

Samhällsutvecklingen med hög ungdomskriminalitet har bidragit till ökat inflöde av ärenden samt ökade placeringar av barn och unga bland annat på statens institutionsvård (SiS). Antalet placeringar enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) på institution har under 2023 ökat från tre till 19 ungdomar, en ökning med över 500 procent. Antalet inledda utredningar har under samma period ökat med 90 procent.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Det ekonomiska läget ger stora avtryck i mindre bygglovsintäkter. Det osäkra framtida konjunkturläget har inneburit svårigheter i arbetet med att prognostisera framtida utfall och budgetering inför kommande år.

Internt har det skett omprioritering av personalresurser mellan enheterna, vilket varit en del av en ekonomisk åtgärdsplan. Vidare har fem av nämndens taxor reviderats inför 2024.

Teknik- och fritidsnämnden

Arbetet med att bygga sim- och idrottshall vid Larslunda har fortskridit under 2023. Bland annat har markarbeten påbörjats, både för själva simhallen och för infrastruktur såsom gator, gång- och cykelvägar, vatten och avlopp samt fjärrvärme.

Kostnaderna för projektet har ökat och beror på kostnadsutvecklingen i samhället och att byggtorna i både sim- och sporthall har blivit större i förhållande till den ursprungliga planeringen. I den första kalkylen planerades det för en byggnad där både sim- och sporthall skulle inrymmas. I projekteringen framkom att markförhållandet inte möjliggjorde en byggnad utan det behövde planeras för två byggnader.

Kulturnämnden

Projektet 500-årsresans evenemang pågick under hela 2023 med arrangemang i Strängnäs, Stallarholmen, Mariefred och Åker. Sommarfesten och nationaldagen var ett lyckat arrangemang som engagerade många personer och funktioner både inom förvaltningen, andra myndigheter, näringslivet och civilsamhället.

Horisontella medel för aktiviteter under samlingsnamnet "Äntligen sommar" har inneburit att satsningen "Ung i Strängnäs" och biblioteken haft 153 aktiviteter fler än året innan.

Kommunstyrelsen

I och med händelser i vår nära omvärld under året, nationellt och internationellt, har ett allt större fokus riktats mot kommunens säkerhetsarbete. Det är ett arbete som handlar såväl om medarbetarna som lokaler men även om infrastruktur och den digitala miljön.

Ett exempel på det är de digitala nationella proven som successivt införs med start nästa år och som berör tusentals skolor och hundratusentals elever i Sverige. Inför det behöver alla skolor få rätt teknik, organisation och kompetens på plats. Vidare har man jobbat med "Smarta hållbara Strängnäs", ett

kommunövergripande projekt som ska skapa förutsättningar för kommunen att leverera service och tjänster med hög kvalitet.

Sevab Strängnäs energi AB

En ny rötningsanläggning vid Strängnäs avloppsreningsverk har godkänts och förväntas spara över en miljon kronor årligen genom förbättrad slamhantering.

SEVAB Strängnäs Energi AB har fått ett skadeståndskrav angående påstådda skador orsakade av svavelväte i spillvatten. Parternas respektive försäkringsbolag är inkopplade och bolagets försäkringsbolag genomför en utredning och juridisk bedömning med hjälp av försäkringsjurist vars biträde omfattas av bolagets försäkring.

Kommunfullmäktige beslutade att höja avgiften för vatten och avlopp med 22 procent från 2024, vilket är högre än tidigare år.

Koncernen erhöll elprisstöd på 2,7 miljoner kronor, främst för vatten- och avlopps verksamheten.

Strängnäs fastighets AB

Antalet uppsagda lägenheter har ökat och det tar längre tid att hyra ut. Samtidigt finns en ökad konkurrens efter mycket nyproduktion i Strängnäs. Ingen större ekonomisk effekt syns dock ännu.

Mariagården, bostadsrättsföreningen Sidensvansen, som kommunen tidigare var största andelsägare i, har förvärvats under året och ägs och förvaltas nu av Strängnäs Fastighets AB.

Strängnäs Fastighets AB har dragit ner lite på underhållet för att möta kostnadsökningarna. Erhållna elstöd om cirka sex miljoner kronor förbättrade resultatet i år.

Strängnäs kommunföretag

Strängnäs kommunföretag AB påbörjade under 2023 ett arbete med att gå igenom ägarstyrning, ägardirektiv och rapporteringar. En utredning har upphandlats tillsammans med Eskilstuna kommunföretag AB och har genomförts av ett konsultbolag för att titta på effektiviseringsmöjligheter och möjliga framtida samverkansformer i Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö. Även en genomlysning av ägarstyrningen har genomförts.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunallagen innefattar krav på att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Därför ska även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Nedan följer en avstämning och utvärdering av god ekonomisk hushållning. Strängnäs kommun definierar god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av verksamhetsresultat och insatta resurser. Avsnittet inleds därför med en bedömning av kommunkoncernens måluppfyllelse. Därefter följer en analys av den kommunala koncernens ekonomiska ställning. Avsnittet avslutas med slutsatser kring bedömning om god ekonomisk hushållning har uppnåtts eller inte.

Måluppfyllnad

Bedömningen av måluppfyllnaden är baserad på flera delar; en utvärdering av nämndernas målarbete, på mått och resultat, samt på en samlad analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet. Strukturen inom målen utgår från beslutade politiska prioriteringar.

Bolagen som ingår i kommunkoncernen har mål utifrån sin specifika verksamhet. I vissa fall påverkar bolagens aktiviteter och verksamhet kommunen som helhet och bidrar till kommunens måluppfyllelse. Under 2023 beslutade kommunfullmäktige om gemensamma koncernmål som ska börja gälla 2024. Då dessa innefattar såväl kommunens verksamheter som bolagen, är tanken att gynna samverkan och samtidigt få en tydligare styrning av kommunkoncernens som helhet. Bolagens verksamheter kommer då än tydligare vara en del av kommunens måluppfyllelse.

För att ta del av mer information kring genomförda aktiviteter och resultat hänvisas till nämndernas och bolagens rapportering.

Perspektiv: Invånare

Mål: *Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.*

Kommunen har under året fortsatt arbeta för att öka delaktighet och medskapande, vilket bland annat skett genom digital utveckling och digitala tjänster. Innehållet på kommunens hemsidor har uppdaterats med syfte att öka läsbarheten varför nu fler kan ta del av kommunens information och kommunikation. De omfattande kontakterna med medborgarna har skett via e-tjänster, e-post, telefon, digitala möten samt fysiska möten och hembesök.

Under 2023 genomfördes flera medborgardialoger. Framöver ska en utredning undersöka hur kommunen kan bli bättre på återkoppling av dessa dialoger. Under året har det också skett förbättringsarbete utifrån exempelvis brukarundersökningar vilket också ska bidra till ökad delaktighet.

Barnrättsperspektivet beaktas i kommunens verksamheter. Under 2023 har det exempelvis skett med stöd av kommunens barnombudsman i samband med utvecklingen av lekplatser. Effekterna av det är att barns tankar och idéer kan förverkligas när lekplatserna byggs. Från och med 2023 ingår nu även en redovisning av barnrättsfrågorna i nämndernas årliga uppföljningar.

Projektet 500-årsresan bidrog till en mängd aktiviteter arrangerade av och med föreningar, samfund och kulturaktörer. På Sveriges nationaldag deltog såväl kungligheter som statsministern. Sommarfesten och nationaldagen var lyckade arrangemang som bidragit till delaktighet för privatpersoner, myndigheter, näringslivet och civilsamhället.

Delaktighetsindex ger en samlad bild av hur bra kommunen är på att låta medborgarna delta i kommunens utveckling. Strängnäs kommun fick 2023 ett resultat på 81 av 100 möjliga, en höjning från 78 året innan. Det resultatet innebar att Strängnäs fick högst index av samtliga kommuner i Sörmland.

Slutsatser och målbedömning

Digitala verktyg har bidragit till utveckling av nya och befintliga kommunala tjänster för ett ökat tjänsteutbud och service. Många aktiviteter har skapats för dialog och kommunikation för att möjliggöra information om åtgärder och händelser som berör våra invånare och kommunens besökare. På olika sätt bjuds barn, elever och vuxna in till dialog för att erbjuda möjlighet till inflytande. Utveckling av dialogmöten pågår också.

Samverkan och delaktighet i samband med satsningen på 500-årsresan har bidragit till en positiv trend för målet. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och har under året varit delaktiga i kommunens utveckling.

De nämndmål som kopplar till kommunfullmäktiges mål har bedömts som uppfyllda. Målet bedöms därför även på övergripande nivå som uppfyllt.

Perspektiv: Invånare

Mål: *I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.*

Politisk prioritering: *Fler elever ska ha förbättrade kunskapsresultat i alla ämnen. Kommunkoncernen säkerställer resurser för fortsatt prioriterat arbete och satsningar för att möjliggöra goda kunskapsresultat.*

Av grundskoleeleverna i kommunen gick cirka 42 procent i fristående skolor under 2023, vilket var en hög andel jämfört med andra kommuner. Detta gör att Strängnäs kommun har särskilda förutsättningar för skolan jämfört med många andra kommuner.

Gymnasiebehörigheten ökade med åtta procentenheter från året innan och låg efter läsåret 2022/23 i de kommunala grundskolorna på 80 procent. Andelen avgångselever med gymnasieexamen på Thomasgymnasiet var läsåret 2022/23 77 procent, samma resultat som föregående läsår. Över en treårsperiod ses dock en ökning.

I barn- och utbildningsnämndens årsrapport framgick att skolorna har tagit ett större ansvar avseende närvaro och studiero. I uppföljningen framgick också att kartläggningsarbetet av elevernas läsförmåga blivit en etablerad metod för att på ett systematiskt sätt följa elevernas läsutveckling. Samtidigt visar uppföljningen av 2023 att det finns kvarstående utmaningar kring likvärdigheten mellan skolorna, elevernas läsförmåga, möjligheten att hantera läroplansuppdraget, tillgängliga lärmiljöer, samt förutsättningar och förmåga att möta eleverna där de befinner sig. Systematiken har förbättrats, men det har varit ett starkt fokus på de sista åren i grundskolan. Ett fortsatt arbete för att stärka ledningsförmågan och det systematiska kvalitetsarbetet behöver därför ske.

Politisk prioritering: *Skapa ökade möjligheter och satsningar för socialt värdskap och tryggt omsorgsboende som ger kvalitetsförbättringar utifrån individens behov.*

Samverkan och systematiskt arbete mellan flera enheter har under året genomförts i syfte att bättre samordna behov hos individer med komplexa behov.

Den befintliga boendekedjan har utökats för att ytterligare möta klienters behov, och öppenvården har under året tagit fram en ny placeringsform – träningslägenhet – för att korta placeringstider och öka rörligheten i Slussen. Under 2023 deltog kommunen i den nationella hemlöshetskartläggningen. Kommunen utökade arbetet kring avhopparverksamhet utifrån beviljat ekonomiskt stöd av Brottsförebyggande rådet.

Inom äldreomsorgens särskilda boenden har det under perioden skett ett förbättringsarbete i samverkan med dietist kring måltider och måltidsmiljö. Arbetet är tänkt att leda till kvalitativt förbättrade måltider för brukarna.

Utifrån en genomförd genomlysning av individ- och familjeomsorgen har det under året pågått ett arbete med att skapa ökat samverkan och systematiskt

arbete för att bättre kunna samordna behov hos individer med komplexa behov.

Mycket arbete har gjorts för att öka möjligheterna för socialt värdskap och tryggt omsorgsboende. Dock bedöms mycket kvarstå. Av socialnämndens årsuppföljning framgår att fler nya arbetssätt behöver utformas för att möta framtidens behov av insatser och resurser.

Politisk prioritering: *Kommunkoncernen arbetar med trygghetsskapande aktiviteter i hela kommunen genom samverkan mellan nämnder, kontor och bolag, tillsammans med föreningar och myndigheter utanför organisationen.*

Trygghetsfrågan har varit i fokus under året och mycket har gjorts. Resecentrum har fått en tryggare miljö, samverkan mellan polis, kommun och civilsamhälle har stärkts för att nämna några exempel. Genom samverkan finns också aktiviteter för unga och andra trygghetsskapande åtgärder för unga under samtliga skollov.

Samverkan med polis och kommun har skett regelbundet via effektiv samverkan för trygghet och via brottsförebyggande rådet. I Polismyndighetens och kommunens medborgardialog som genomfördes hösten 2023 framgick att majoriteten av respondenterna ansåg att tryggheten i Strängnäs kommun var hög. Detta bekräftades i Statistiska centralbyråns medborgarundersökning som visade att den upplevda tryggheten i kommunen förbättrats från tidigare år.

För att skapa ökad trygghet har kommunen arbetat med upplysta gång- och cykelstråk där närliggande vegetation ska vara röjd för bättre sikt. Räddningstjänsten har arbetat med trygghetsskapande aktiviteter i form av externa utbildningsinsatser för kommunala verksamheter, företag och organisationer samt genomfört tillsyn på olika objekt.

Politisk prioritering: *Kommunen säkerställer en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser.*

De senaste årens händelser har satt fokus på säkerhet och beredskap. Bland annat har en omorganisering av funktionen tjänsteman i beredskap (TiB) gjorts.

Kommunstyrelsen har ett ansvar för att kommunen ska vara en plats dit alla invånare kan vända sig för att få snabb och pålitlig information i händelse av kris. Flera av kommunstyrelsens avdelningar har därför under året bidragit till att stärka kommunens krisberedskap. Det har skett genom risk- och sårbarhetsanalyser, genom inköp som gjorts för att säkra kommunens beredskap

men även med säkerhetshöjande aktiviteter för att säkra upp kommunens IT-säkerhet.

Slutsatser och målbedömning

Det finns kvarstående utmaningar kring likvärdigheten och läsförmågan hos elever. Analyserna visar att det är ett medvetet och långsiktigt förbättringsarbete som visar resultat. Arbetet för att stärka ledningsförmågan och det systematiska kvalitetsarbetet behöver därför fortsätta.

Kommunens verksamheter har arbetat med många olika aktiviteter för att stärka hälsa och livskvalitet hos äldre samt förebygga ohälsa. Det har inneburit ökat fokus på boenden samt ett varierat tjänsteutbud med fokus på individens, brukarens behov och önskemål. Samtidigt bedöms det kvarstå arbete inom området för att kunna möta framtida behov.

Arbetet med tryggheten har fortsatt och stärkts och visar på positiva resultat. Kommunen har också under det gångna året förberett sig för att kunna vara proaktiva, snabba och vara en tillförlitlig informationskälla i händelse av kris.

De nämndmål som kopplar till kommunfullmäktiges mål har bedömts som delvis uppfyllda eller som uppfyllda. Målet bedöms för kommunfullmäktiges del vara delvis uppfyllt.

Perspektiv: Samhälle

Mål: *Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.*

Politisk prioritering: *Med hela kommunkoncernens kraft och genom horisontella arbetssätt fortsätter kommunen att stimulera och förverkliga innovativa idéer för hållbar verksamhetsutveckling.*

Det har under året skett en aktiv horisontell samverkan mellan kommunkoncernens olika verksamhetsområden, vilket bland annat handlat om samverkan kring sociala stöd och suicidprevention, måltider och måltidsmiljöer inom äldreomsorgen, lokaler och byggbehov samt digitaliseringsfrågor. Ett annat exempel på horisontell satsning var projektet Gröna skolvägar. Huvudsyftet med projektet var kopplat till hållbarhet; fler personer som går eller cyklar till skolan ger energi och motion och bidrar till bättre koncentration. Det har också lett till minskade utsläpp och färre bilar runt skolan. Dessutom har miljön blivit tryggare för såväl elever som andra.

Ett nytt grepp kring återanvändning internt i kommunen har tagits under parollen "Välj andra hand i första hand". Returen finns för att anställda i kommunen ska kunna återanvända föremål inom kommunens verksamheter och avdelningar i stället för att köpa nytt.

Teknik- och fritidsnämnden konstaterade att det uppstod en del skador på vägnätet under vintern 2022/23. I den mån det varit möjligt har reparationer skett med så kallad grön asfalt, en asfalt som innehåller en hög andel retur-asfalt och som är koldioxidbesparande.

Det har även skett ett fortsatt arbete med leverans av kommunens etableringsplan. Syftet med det arbetet är att stärka kommunens attraktionskraft för minskad arbetslöshet samt bidra till kommunens gemensamma arbete med agenda 2030.

Politisk prioritering: *Den höga tillväxten med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen gör det av vikt att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar planering. Vi tar ansvar för att uppmuntra att all byggnation i Strängnäs kommun bidrar till målet om klimatneutralitet 2040.*

En förutsättning för att människor ska vilja bo, leva, verka och besöka kommunen är att kommunen kan erbjuda bra möjligheter till bostäder med funktionella och hållbara närområden. Med stöd i översiktsplanens utvecklingsstrategier skapas förutsättningar för en hållbar och effektiv markanvändning som möjliggör hållbara kommunikationer och transporter. Förslaget till den nya översiktsplanen som beslutas under hösten spänner över flera områden än tidigare och syftar till att vara en än tydligare vägvisare i den långsiktiga samhällsutvecklingen för hela organisationen.

Vid årets slut arbetade miljö- och samhällsbyggnadsnämnden med ett 30-tal detaljplaner, vilka bland annat omfattar cirka 4 000 bostäder. Arbetet har utgått från översiktsplanen och i arbetet har även tagits hänsyn till hållbarhetsaspekter i processens olika led; utredningar, samråd, granskningar med mera.

En stark tillväxt inom befintlig struktur och exploatering av nya områden påverkar alltid förutsättningarna för naturliga ekosystem. Kommunen tar hänsyn till biologisk mångfald och integrerar värdet av ekosystemtjänster i planering och beslut. Därför har kommunen skapat en god planberedskap och i arbetet med detaljplaner strävar kommunen efter att belysa olika hållbarhetsaspekter.

När det gäller infrastrukturen för transporter har 2023 visat att en fortsatt utmaning i omställningen till fossilfria transporter utgörs av leveransförseningar av laddplatser. Då det inte finns tillräckligt med laddplatser kan inte verksamheterna börja använda sina nya fossilfria bilar i den takt de levereras. Genomförande av cykelplanen har inte heller kunnat ske.

Politisk prioritering: *Vattenfrågan hanteras genom strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA).*

Under året har kommunen framför allt arbetat med det strategiska natur- och vattenvårdande arbetet, ofta i samspel med andra parter både inom och utanför kommunkoncernens organisation.

Under 2023 antogs kretslopps- och avfallsplanen som avser perioden 2023 – 2027. Tillsynen inom hälsoskydd respektive miljöskydd har genomförts som planerat. Samtidigt har avloppstillsyn av enskilda avlopp inte kunnat genomföras enligt plan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har även haft långa handläggningstider gällande prövning av nya anläggningar. Därför har de ärenden som varit mest angelägna ur miljösynpunkt prioriterats. Arbetet med att utveckla kommunens processer och förkorta handläggningstiderna har inte gett avsedda effekter.

Politisk prioritering: *Ökat fokus på attraktiva, effektiva och tillgängliga kulturcentrum i hela kommunen samt ökad tillgänglighet till bibliotek, för kultur och lärande.*

Strängnäs Fastighets AB har under 2023 arbetat med en utredning avseende kulturcentrum i Strängnäs. Gällande kulturcentrum Mariefred har Statens Fastighetsverks styrelse tagit beslut om att göra en förstudie för återuppbyggnad av Kungsladugård.

Processen med renovering och förbättringsarbete av mötesplatserna i Mariefred, Stallarholmen samt i Åkers styckebruk har påbörjats. Förbättringsarbetet bedöms som avgörande för att ge fler invånare tillgång till trevliga, tillgängliga och trygga mötesplatser.

Kommunen har fortsatt att verka för att invånare och besökare i hela kommunen ska ha tillgång till ett bra kulturutbud och olika slags mötesplatser, där barn, unga och äldre ska ges förutsättningar till delaktighet och medskapande. Exempelvis har kommunens bibliotek under perioden genomfört flertalet utställningar och aktiviteter. 2023 års stora kulturevenemang var 500-årsresan, ett evenemang som under året bidrog till såväl ett större kulturellt utbud som en ökad tillgänglighet.

Slutsatser och målbedömning

Hållbarhetsarbetet genom Agenda 2030 har fortsatt under 2023. Flera av insatserna och aktiviteterna som gjorts under perioden har bidragit till uppfyllandet av målet. Samtidigt har en del insatser och aktiviteter inte uppnåtts. Årsuppföljningen av klimat- och energiplanen visade tydligt att kommunens

arbete i flera delar behöver förbättras och intensifieras för att hela kommunen tillsammans ska kunna ta sig an hållbarhetsutmaningen.

De nämnders mål som kopplar till målet har bedömts som uppfyllda, som delvis uppfyllda och även i ett fall som inte uppfyllt. Det är bristerna i avloppstillsynen som av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bedömts som så pass omfattande att det målet inte har ansetts uppfyllt.

Bedömningen på kommunnivå är därför att målet delvis är uppfyllt.

Perspektiv: Medarbetare

Mål: *Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.*

Politisk prioritering: *Ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader. Strängnäs kommun görs mer känd som arbetsgivare i en utökad region. En jämställd och jämlik rekrytering skapar mångfald inom organisationen.*

För att attrahera och rekrytera nya medarbetare medverkar kommunen i bland annat i det så kallade framtidsvalet, vilket är ett väglednings- och undervisningsmaterial som riktar sig till elever och studerande från högstadiet och uppåt. Ett annat exempel är socialkontoret under 2023 inlett ett arbete med att attrahera fler undersköterskor.

Politisk prioritering: *Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till långsiktiga förutsättningar för goda och attraktiva arbetsmiljöer.*

I projektet *Framtidens kommunhus* har det tagits beslut om arbetssätt som ett komplement till de förändrade lokalerna. Under sommaren genomfördes en upphandling av entreprenörer för ombyggnationen som kommer att sätta i gång under 2024. Styrelsen för det kommunala fastighets- och bostadsbolaget har beslutat att en del av den administrativa personalen kommer att flytta in i det ombyggda kommunhuset. Tanken är att det ytterligare kan bidra till ett förbättrat samarbete inom kommunkoncernen.

Verksamheterna har fortsatt arbeta med kontinuerlig fortbildning och med det systematiska arbetsmiljöarbetet för att personalen ska ges goda förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter och ha en god arbetsmiljö.

Att sänka sjukfrånvaron har varit, och är, ett långsiktigt arbete som kräver tålamod, engagemang och samverkan. Sett till hela kommunkoncernen blev den totala sjukfrånvaron 8,2 procent för 2023. Uppdelat på kön var sjukfrånvaron för kvinnor 8,7 procent och 6,2 procent för män. Sjukfrånvaron fortsatte att minska; jämfört med 2022 med 0,3 procentenheter och jämfört med 2021 med 0,5 procentenheter.

Den totala sjukfrånvaron för kommunen var 8,0 procent, vilket är den lägsta nivån på många år. Den totala sjukfrånvaron har därmed minskat med 0,4 procentenheter jämfört med år 2022 och med 0,7 procentenheter jämfört med år 2021. Jämfört med 2022 är minskningen genomgående för alla tre åldersgrupper och för både män och kvinnor. Av totalen stod långtids-sjukfrånvaron för 36,1 procent vilket var en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med år 2022, men en minskning med 2,4 procent jämfört med år 2021. Korttidssjukfrånvaron minskade under samma period med 0,9 procentenheter.

I handlingsplanen för sjukfrånvaro/frisknärvaro har kommunens fokus skiftats från sjukfrånvaro till frisknärvaro. Förändringen i fokus har utgått från forskning som visar att när en verksamhet identifierar och bejakar sina friskfaktorer ger det en mer hållbar arbetsmiljö, där sjuktalen minskar och effektiviteten ökar, samtidigt som människorna mår bra och är i balans.

Slutsatser och målbedömning

Under året har kommunen ytterligare utvecklat processerna avseende att rekrytera ny arbetskraft samtidigt som kommunkoncernen behåller redan befintlig arbetskraft. Projektet Framtidens kommunhus fortskrider. Förhoppningsvis ska det ytterligare bidra till att Strängnäs kommun och kommunkoncern ses som en attraktiv arbetsgivare där medarbetare kan utvecklas tillsammans.

Den totala sjukfrånvaron för kommunen fortsätter att minska ytterligare, vilket är positivt. Sjukfrånvaron minskade med 0,4 procentenheter jämfört med 2022 och med 0,7 procentenheter jämfört med samma 2021.

Medarbetarundersökningen från 2023 hade en mycket hög svarsfrekvens och visade på fortsatt höga resultat inom samtliga områden. Ett aktivt arbete med exempelvis ledar- och medarbetarutveckling och fokus på arbetsmiljöarbete har gett önskvärda resultat. Resultatet på enkäten hanteras förutom kommunövergripande på respektive arbetsplats, verksamhet och kontor.

De nämndmål som kopplar till kommunfullmäktiges mål har ansetts som helt eller delvis uppfyllda. Mot den bakgrunden bedöms det övergripande målet som uppfyllt.

Perspektiv: Ekonomi

***Mål:** Tillsammans utmanar vi rådande arbetsätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.*

***Politisk prioritering:** Strängnäs kommun fortsätter att arbeta med en aktiv ekonomistyrning för att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet enligt Agenda 2030. Det sker i huvudsak genom fortsatt arbete med den långsiktiga ekonomiska planen.*

Strängnäs kommun står, liksom många andra kommuner, inför ekonomiskt utmanande tider. För att säkerställa att kommunen har löpande kontroll på den ekonomiska utvecklingen infördes under 2023 kompletterande ekonomiska uppföljningar utöver delårsuppföljningarna. I det arbetet finns det regler för hur stora avvikelser som ska kommenteras, i syfte att göra rapporteringen enklare, mer kortfattad men samtidigt fokusera på det viktigaste. Samma förenklade och tydliga struktur går igen även i flerårsplaneringen med syftet att hålla tydligare fokus. Vidare har ett förslag till försäkringslösning för del av pensionskulden tagits fram med syftet att minska pensionskostnaderna under de kommande åren.

IT- och digitaliseringsavdelningen har fortsatt att arbeta med utvecklings- och förvaltningsmodellen för att skapa förutsättningar och struktur i den aktiva ekonomistyrningen av digitaliseringsfrågorna. Ekonomiavdelningen har fortsatt sitt arbete med långsiktiga finansiella analyser där man bland annat gjort en analys kring historisk kostnadsutveckling. Vidare har avdelningen påbörjat utvecklingen av internkontrollen, där utgångspunkten varit att internkontrollen på ett tydligare sätt ska stödja arbetet med de sex kommungemensamma målen som gäller från och med år 2024. Teknik- och servicekontoret pekade i sin årsrapport på vikten av att verksamheterna har arbetat för att medarbetarna ska förstå budgeten och sin del i den kommunala ekonomin. När det är möjligt har verksamheterna ställt om till digitala lösningar vilket medfört effektivare arbetsätt.

Politisk prioritering: *I stora delar permanenta arbetssättet med horisontella satsningar, men samtidigt behålla kraften i mer kortvariga utvecklande projekt. Genom det möjliggörs långsiktighet och flexibilitet för att hantera utmaningar i samverkan.*

Horisontellt samarbete och satsningar inom kommunkoncernen har fortsatt under perioden och har varit en viktig del för att hantera gemensamma utmaningar och göra förflyttningar mot måluppfyllelse. I och med införandet av den reviderade styrmodellen kan också kommunfullmäktige ge nämnderna specifika och tidsatta uppdrag. Nämnderna kommer också att ha motsvarande möjlighet.

Under 2023 skedde flera nämndöverskridande samarbeten inom ramen för de horisontella medlen. Ett exempel var vänskapsbänkarna, där målet var att skapa möten och samtal mellan medborgarna samt öka kunskapen om psykisk ohälsa. Ett annat exempel var projektet gröna skolvägar. Målet med

projektet var dels att öka andelen elever som går eller cyklar till skolan, dels att öka medvetenheten hos elever och föräldrar.

Politisk prioritering: *Kommunkoncernen satsar på innovations- och digitaliseringsutveckling genom benchmarking. Förvaltningen ska vara drivande i användningen av digitala verktyg, tekniker och arbetssätt. Det ska leda till effektivare arbetssätt och underlätta utveckling.*

Under året har kommunen arbetat med att ta fram informationshanteringsplaner för samtliga nämnder, där bland annat kommunstyrelsens informationshanteringsplan antogs under året. Syftet har varit att öka insynen och ha en bättre hantering av allmänna handlingar. Implementeringen av e-arkiv fick under 2023 en nystart och nya källsystem kommer att successivt att föras över. Den sammantagna effekten blir en ökad insyn för medborgarna samtidigt som tjänstemännen får bättre verktyg att göra korrekta bedömningar i informationsflödet. Detta ska i sin tur leda till en stärkt demokrati och en effektivare förvaltning.

För att förbättra verksamheten med digitala verktyg är det viktigt att kommunen har tydliga och dokumenterade processer. Därför har IT- och digitaliseringsavdelningen, tillsammans med verksamhetsutvecklare från socialkontoret, genomfört utbildningar i processutvecklingsmetodik för kommunens medarbetare. Avdelningen har arbetat med att stärka chefers och medarbetares datadrivna kompetens samt genomfört projekt för att främja innovation och samverkan, vilket bidrar till ett ökat "tillsammansperspektiv".

Inom digitaliseringsområdet har ett projekt startat med sikte på att skapa förutsättningar för att kommunkoncernen kan leverera service och tjänster med hög kvalitet. Samarbetet innefattar andra kontor såväl som ett par av de kommunala bolagen. Strängnäs kommun och Strängnäs Fastighets AB tecknade under 2023 avtal i vilket framgår att IT- och digitaliseringsavdelningen ska ta ansvar för drift och support av Strängnäs Fastighets AB:s IT-miljö.

Politisk prioritering: *Samverkan och delat ansvar gällande bolag och nämnder utvecklas ytterligare för att öka styrkan utifrån ett koncernperspektiv.*

Det har skett ett fortsatt arbete med utveckling av investeringsprocessen i samarbete med bolagen. Syftet är att skapa ökade möjligheter för framsynta planerade investeringar och möjliggöra bättre och tydligare styrning. Arbetet med koncernstyrningen har fortgått, bland annat med framtagande av ägardirektiv. Det har under perioden beslutats om gemensamma koncernmål för

2024 och framåt som också gäller för bolagen. Alla delar i arbetet syftar i slutändan till att göra kommunkoncernens arbete tydligare och effektivare.

Slutsatser och målbedömning

Kommunstyrelsen stod vid utgången av 2023 redo att ta beslut om en reviderad styrmodell som arbetades fram under året. Där har koncernperspektivet blivit tydligare och antalet mål har från och med 2024 minskats till sex för hela kommunen. Nämndernas arbete kommer på ett tydligare sätt ta sin utgångspunkt i respektive nämnds reglemente. I det arbetet, och även för en effektivare förvaltning i stort, är den ökade digitaliseringen en avgörande del.

En god ekonomisk hushållning påverkar såväl kommunen självt som dess invånare. Några nämnder gick med ekonomiskt underskott och det ligger till grund för att några av nämnderna har bedömt sin måloppfyllelse som delvis uppfylld. Den sammantagna ekonomin för kommunen som helhet visade vid årets slut på ett fortsatt stabilt ekonomiskt läge. Den kontinuerliga ekonomiuppföljningen har fått den avsedda effekten att enheterna har rapporterat en förbättrad kontroll av sitt ekonomiska läge, vilket gett en större trygghet. Resultatet av den kontinuerliga ekonomiuppföljningen har lett till en större träffsäkerhet mellan budget och faktiska kostnader och intäkter. Målet bedöms mot den bakgrunden som uppfyllt.

Ekonomisk ställning

Bedömningen av Strängnäs kommuns ekonomiska ställning görs med fokus på koncernnivån, med en uppdelning som inkluderar kommunen själv, Strängnäs kommunföretag AB (SKFAB), Sevab Strängnäs Energi AB, och Strängnäs Fastighets AB (SFAB). För att ge en bild av den ekonomiska ställningen och dess olika beståndsdelar bryts utvärderingen ner på tre områden; årets resultat och resultatutveckling, investeringar och finansiering och soliditet.

Resultat

Resultatet för kommunkoncernen uppgår till 88 miljoner kronor, vilket är 84 miljoner kronor bättre än budget. Både kommunen och alla dess dotterbolag redovisar positiva resultat. Årets resultat är dock betydligt lägre än föregående år, då det var en försäljning av värmeverksamheten. I kommunens resultat finns även en utdelning på 150 miljoner kronor från SKFAB. När denna post tas bort är kommunkoncernens resultat lägre än kommunens resultat.

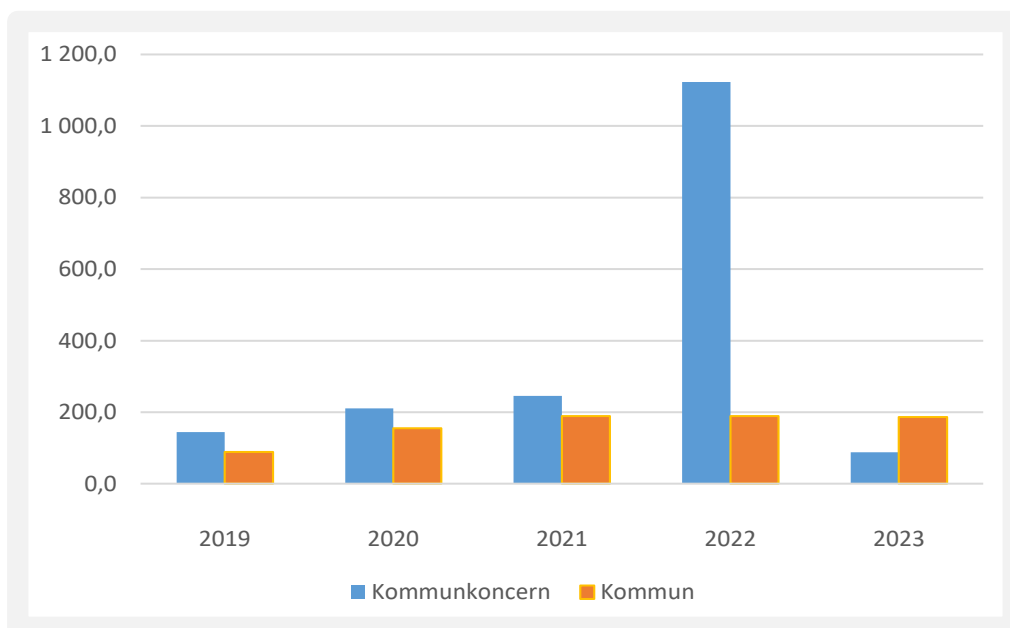

Diagram 5. Koncernens resultatutveckling, mkr.

Bolagens resultatutveckling

Årets resultat före skatt i Sevab-koncernen var nio miljoner kronor, en ökning med 55 miljoner kronor jämfört med föregående år, men 17 miljoner sämre än budget. Jämfört med koncernens resultat föregående år exklusive påverkan av försäljningen av värmeverksamhetens minskade dock resultatet med 46 miljoner kronor. Moderbolagets resultat var minus 17 miljoner kronor. Det negativa resultatet berodde på att både vatten- och avloppsverksamheten och återvinningsverksamheten redovisade förluster till följd av ett allmänt högre kostnadsläge, ökade kostnader för underhåll, kemikalier och lägre intäkter för bruks- och anläggningsavgifter. Resultatet i dotterbolaget Sevab nät AB var 21 miljoner kronor där både affärsområde elnät och stadsnät hade positiva resultat. Resultatet var en försämring jämfört med 2022, vilket framför allt var en följd av minskade intäkter för elanslutningar. Utöver det bidrog minoritetsandelen i elhandelsbolaget med totalt fyra miljoner kronor till resultatet.

Årets resultat före skatt i SFAB-koncernen var 28 miljoner kronor, en ökning med 21 miljoner kronor jämfört med föregående år och sju miljoner kronor bättre än budget. Resultatet i moderbolaget SFAB var 18 miljoner kronor. Resultatet berodde främst på senarelagd och/eller omklassificerat underhåll och engångsposter som erhållet elstöd och försäljning av Roggeskolan. Resultatet för dotterbolaget Strängnäs bostads AB (SBAB) var 13 miljoner kronor och kom främst av senarelagd och/eller omklassificerat underhåll.

Kommunens resultatutveckling

Kommunen redovisade ett bättre resultat än förväntat. Resultatet uppgick till 186 miljoner kronor, vilket motsvarar sju procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet var 228 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat om minus 42 miljoner kronor. Huvudorsaken till det förbättrade resultatet var högre skatteintäkter och försäljning av mark samt att kommunen inte behövt använda reservmedel som planerat. I diagrammet nedan framgår resultatutvecklingen de senaste fem åren. Årets resultat blev bättre än föregående års resultat som var 190 miljoner kronor. Det blev även högre än genomsnittet för de senaste fem åren.

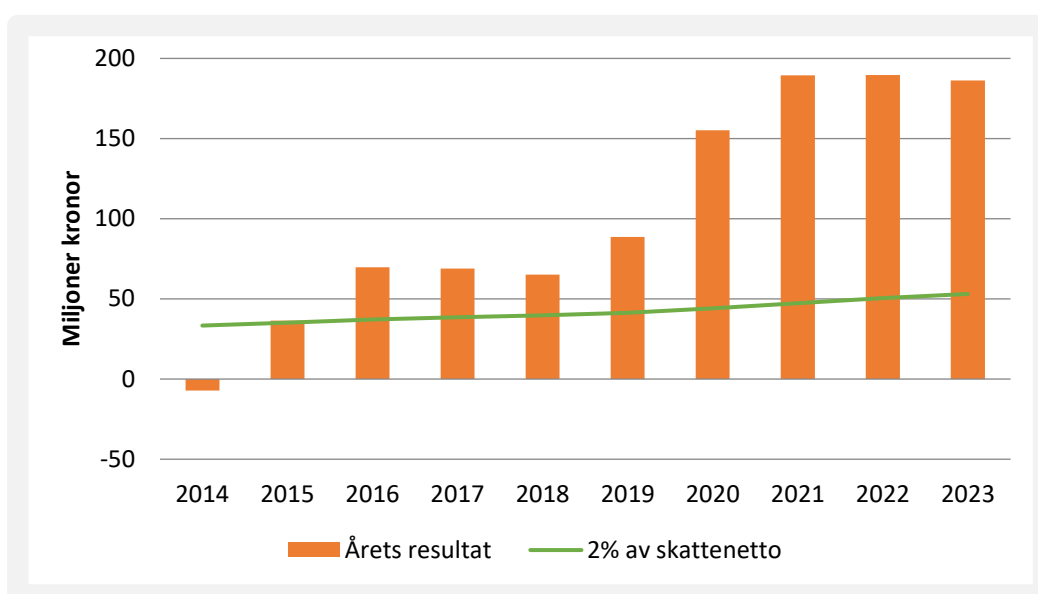

Diagram 6. Resultatutveckling 2014–2023.

Tabellen nedan visar en sammanfattning av det ekonomiska utfallet samt avvikelse mot budget. För mer detaljer kring nämndernas budgetavvikelser, se avsnittet Driftredovisning, investeringsredovisning och exploateringsredovisning.

Resultat, mkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Nämnderna	-2 521	-2 485	-35
Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter	-49	-36	-13
Avskrivningar	-80	-93	13
Skattenetto	2 655	2 583	71
Räntenetto	181	-11	192
Resultat	186	-42	228

Tabell 4. Resultat och budgetföljsamhet.

Nämnderna redovisade tillsammans ett underskott mot budget med 35 miljoner kronor. Fyra av sju nämnder/styrelser redovisade underskott för året. Orsakerna till underskottet var främst högre kostnader inom socialnämnden för fler placeringar av unga med tung kriminalitet, fler placeringar i hem för vård och boende och familjehem samt höga personalkostnader inom främst äldreomsorgen på grund av hög sjukfrånvaro. En annan del av underskottet berodde på att barn- och utbildningsnämnden hade fler externa skolplaceringar inom både grundskolan och gymnasiet.

Nämndernas kostnader ökade med 308 miljoner kronor eller 13,6 procent jämfört med 2022. Förklaringen var främst att kostnader för personal, verksamhetslokaler och köp av externa placeringar ökade vilket delvis var en konsekvens av att kommunen växer.

För övriga kommungemensamma kostnader och intäkter redovisades en negativ avvikelse mot budget med totalt 13 miljoner kronor. Huvudorsaken till avvikelsen är den pensionsförsäkringslösning som genomfördes under året. Köpet av försäkringslösningen innebar en engångskostnad på 148 miljoner kronor men effekten är att kommunens framtida betalningar till pensioner minskas och pensionsskulden likaså. I och med köpet tog försäkringsbolaget över del av pensionsskulden och därmed risker kopplat till denna skuld såsom livslängdsrisk och ränterisk. Försäkringsbolaget kommer att förvalta kapitalet hos sig och ansvara för kommande års utbetalningar tills åtagandet är slut. Köpet finansierades med utdelningen från Strängnäs kommunföretag AB som redovisas under räntenetto.

Kommungemensamma kostnader och intäkter består även av andra poster som till skillnad från pensionsförvaltningen redovisade positiva avvikelser mot budget. Bland annat redovisades större budgetavvikelse för exploatering, resurs- och reservmedel, avskrivningar för aktiverade investeringar och för nya hyreskostnader utifrån om- och nyproduktion. Den positiva budgetavvikelsen för exploatering berodde i huvudsak på en obudgeterad intäkt från en markförsäljning i området Gorsinge 1:1 Biskopskvarn. Markförsäljningen var en del i en markaffär och intäkten ska användas till ett senare inköp av mark inom Gorsingeområdet. Nyttjande av centralt budgeterade medel för avskrivningar och nya hyreskostnader blev lägre än budgeterat beroende på förskjutningar i tidplaner och en lägre investeringsvolym än planerat.

Att budgeterade resurs- och reservmedel inte använts i den utsträckning som planerats berodde framför allt på den positiva skatteintäktsutvecklingen under året samt att befolkningstillväxten blev lägre än förväntat. Avsatta reservmedel för större demografiska volymförändringar och skatteprognosförsämring behövde därför inte användas.

Avskrivningskostnaderna uppgick till 80 miljoner kronor vilket motsvarade tre procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det var en ökning med tre procent jämfört med föregående år men lägre än budgeterat på grund av att flera investeringar har förskjutits i tid.

Skattenettet visade en positiv avvikelse mot budget med 71 miljoner kronor. I tider av större konjunkturförändringar är det svårt att förutse hur skatteunderlaget och skatteintäkterna kommer att utvecklas. Utvecklingen som skedde 2023 var det inget prognosinstitut som förutsåg. Ovissheten om skatteunderlagets tillväxt var fram till slutet av året väldigt stor. Svensk arbetsmarknad har dock visat sig ovanligt motståndskraftig i en tid av hög inflation och konjunkturförsvagning, vilket medfört en starkare utveckling av arbetade timmar och lönesumman än förväntat. Den allt svagare efterfrågan kommer emellertid försvaga även arbetsmarknaden. Inbromsningen kommer synas genom att skatteunderlagstillväxten mattas av under 2024.

För räntenettet blev resultatet 181 miljoner kronor vilket innebar en positiv avvikelse mot budget med 192 miljoner kronor. Orsak till budgetavvikelsen var framför allt en utdelning från Strängnäs kommunföretag AB som kommer från försäljningen av fjärrvärmeverksamheten. Utdelningen har använts till en pensionsförsäkringslösning för att minska pensionsskulden och kommunens framtida betalningar till pensioner. Övriga orsaker till den positiva budgetavvikelsen är realiserade vinster på placeringar och ränteintäkter. De realiserade vinsterna uppgick till närmare 30 miljoner kronor och baserades på den aktuella marknadsvärderingen av placeringarna.

Förändringar av driftbudgeten under året

I tabell 5 framgår driftbudgeten (beslut om flerårsplan 2023–2025, KF 2022-12-12, § 281) samt de justeringar som gjorts under året. En justering som gjordes 2023 handlade om en tillfällig kompensation till nämnderna utifrån beslut om förändring av ersättning till förtroendevalda. En annan justering som finns med i ramprotokollet är förslag om en politisk prioritering i form av ett budgettillskott med närmare elva miljoner kronor till barn- och utbildningsnämnden. Det handlar om tillskott för volymrelaterade kostnadsökningar och fördyringar. Beslut om budgettillskott fattas i samband med årsredovisningen. Övriga justeringar har varit så kallade tekniska justeringar där omfördelning inte var av principiell karaktär och där konsekvensen blir ett nollsummespel.

Kategori	KF	KS	TFN	MSN	KN	SN	BUN	1 134	Kommun-	Totalt
									övergripande	
Flerårsplan 2023	8	194	171	34	60	857	1 134		-2 416	42
Justering avskrivningar och räntor	0	0	2	0	0	0	-2		-1	0
Hysesjustering	0	1	1	0	0	2	13		-17	0
Justering 500-års resan	0	-2	0	0	2	0	0		0	0
Löneprioritering 2023	0	0	0	0	0	0	0		-1	0
Avskrivning och ränta	0	2	1	0	0	1	1		-5	0
Politisk prioritering	0	0	0	0	0	0	*10,9		-11	0
Demografisk volymavstämning	0	0	0	0	0	4	-21		16	0
Organisationsförändring	0	0	0	0	0	-1	1		0	0
Justering ersättning förtroendevalda	2	1	0	0	1	1	1		-6	0
Justering löneökning	0	0	0	0	0	2	1		-3	0
Totalsumma	10	197	176	34	62	867	1 139		-2 444	42

Tabell 5. Ramprotokoll driftbudget 2023, miljontals kronor. *Barn- och utbildningsnämndens budgetram uppgick till 1 139 miljoner kronor 2023 under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om föreslagen politisk prioritering i form av ett budgettillskott om närmare elva miljoner kronor.

Utveckling kommunens kostnader och intäkter

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är en balans mellan utvecklingen av intäkter och kostnader i ett längre tidsperspektiv. I tabell 6 nedan visas utveckling under den senaste femårsperioden.

Intäkter och kostnader					
Kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mkr	382	387	386	416	474
- Förändring, %	-2,1%	1,1%	-0,2%	7,8%	14,0%
Verksamhetens kostnader, mkr	-2 381	-2 381	-2 493	-2 677	-3 043
- Förändring, %	5,5%	0,0%	4,7%	7,4%	13,7%
Avskrivningar, mkr	-70	-75	-78	-78	-80
- Förändring, %	10,6%	6,9%	3,9%	0,4%	3,0%
Verksamhetens nettokostnad, mkr	-2 068	-2 069	-2 185	-2 339	-2 650
- Förändring, %	7,2%	0,0%	5,6%	7,0%	13,3%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	2 063	2 213	2 362	2 525	2 655
- Förändring, %	4,1%	7,2%	6,7%	6,9%	5,1%
Finansnetto, mkr	9	11	13	3	181
- Förändring, %	-25,9%	24,7%	16,2%	-75,6%	5670,2%

Tabell 6. Utveckling av kommunens intäkter och kostnader.

Verksamhetens nettokostnader uppgick till 2 650 miljoner kronor för 2023, vilket var en ökning med 311 miljoner kronor, eller 13,3 procent jämfört med 2022. Sett till de senaste fem åren har nettokostnaden i snitt ökat med 6,6 procent per år vilket innebär att nettokostnadsökningen för 2023 var större än normalt.

Verksamhetens intäkter har ökat med 58 miljoner kronor eller 14 procent jämfört med 2022. Sett till de senaste fem åren har intäkterna i snitt ökat

med 4,1 procent per år vilket innebar att intäktsökningen för 2023 var större än normalt. Ökningen berodde främst på försäljning av mark.

Verksamhetens kostnader ökade med 366 miljoner kronor eller 13,7 procent jämfört med 2022. Sett till de senaste fem åren har nettokostnaden i snitt ökat med 6,3 procent per år vilket inneburit att även kostnadsökningen för 2023 var större än normalt. Ökningen berodde till stora delar på de senaste årens befolkningstillväxt och demografiska utveckling som bidragit till ökat behov av barnomsorg, utbildning, hemtjänst, infrastruktur och andra välfärdstjänster.

I takt med ökade investeringsvolymerna har avskrivningarna ökat kraftigt den senaste femårsperioden. Ökningen är på närmare 15 procent sedan 2019. Avskrivningarnas andel av skattenetto har dock inte ökat i motsvarande omfattning eftersom perioden också inneburit en stor intäktsökning. Mellan 2022 och 2023 var kostnadsökningen drygt två miljoner kronor, även om det också berodde på en låg genomförandegrad på investeringar. Med de fortsatt stora investeringsbehoven under kommande år kommer kostnaderna för avskrivningarna att öka i en högre takt än intäkterna.

Finansnettot avvek markant för 2023 jämfört med tidigare år. Det positiva utfallet berodde främst på en utdelning med 150 miljoner kronor från Strängnäs kommunföretag AB, pengar som kom från försäljningen av fjärrvärmeverksamheten. Även exklusive utdelningen var förändring stor jämfört med tidigare år. Förutom ökade ränteintäkter ökade de orealiserade vinsterna kraftigt till följd av högre marknadsvärdering av kommunens placeringar.

De senaste åren har skatteintäkter och generella statsbidrag ökat kraftigt, och 2023 var inget undantag. Intäkterna har ökat med nästan sex procent per år i genomsnitt under den senaste femårsperioden. En förklaring till ökningen är en hög befolkningstillväxt, men det beror också på högkonjunkturen. Intäktsutvecklingen under 2023 var något lägre men ändå över all förväntan och betydligt större än vad prognosen inför året pekade mot. Trots hög inflation och konjunkturförsvagning fortsatte antalet arbetade timmar att öka. En försvagning av arbetsmarknaden är dock att vänta som följd av svagare efterfrågan, neddragningar och konkurser vilket kommer att påverka kommande års skatteintäktsutveckling.

Investeringar och finansiering

Nettoinvesteringarna inom kommunkoncernen uppgick till 731 miljoner kronor. Det var 420 miljoner lägre än budget, vilket motsvarade en genomförandegrad på 64 procent. Trots förseningar och senareläggningar av projekt var investeringstakten fortsatt hög och har mer än fördubblats under en femårsperiod. Av årets investeringar har största delen, 339 miljoner

kronor, genomförts av SEVAB. Under den senaste femårsperioden har kommunkoncernen totalt investerat 2,2 miljarder kronor, där SEVAB svarar för 61 procent och kommunen samt SFAB för 24 respektive 15 procent.

Avskrivningskostnaderna har fortsatt öka i en hög takt i och med ökande investeringsvolymerna. Minskningen av avskrivningarna under 2022 berodde på att värmeverksamheten såldes. Med det fortsatta stora investeringsbehovet under de kommande åren förväntas kostnaderna för avskrivningarna öka i en hög takt.

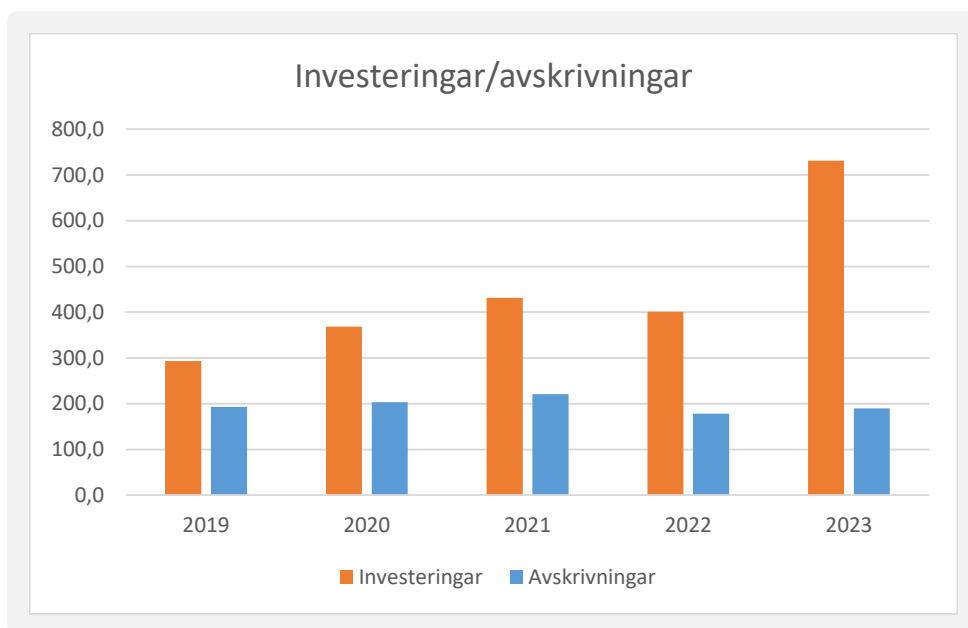

Diagram 7. Nettoinvesteringar/avskrivningar.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter i vilken utsträckning årets resultat före avskrivningar kan finansiera de genomförda investeringarna. En självfinansieringsgrad på 100 procent innebär att samtliga investeringar kan finansieras av årets intäkter.

Självfinansieringsgraden minskade under 2023 till 38 procent, främst till följd av en kraftig ökad investeringstakt inom hela kommunkoncernen. I dotterbolagen finansierades en del av investeringarna med lån, medan kommunen har finansierat sina investeringar med överskott från tidigare år.

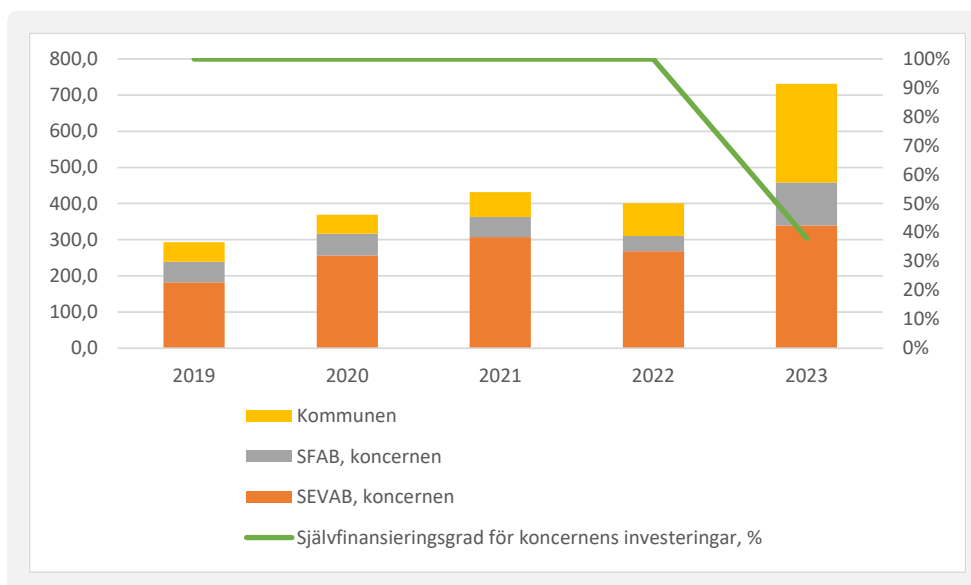

Diagram 8. Självfinansieringsgrad av koncernens nettoinvesteringar, mkr.

Bolagens investeringar

SEVAB-koncernens investeringar uppgick totalt till 339 miljoner kronor. Investeringens volymen var högre än föregående år. Investeringarna var självfinansierade till 17 procent. Merparten av investeringarna avsåg affärsområdena vatten och avlopp samt elnät, med 146 respektive 167 miljoner kronor. Större investeringar avsåg utbyggnader av vatten- och avloppsnätet i Edsala-Kalkudden och Brobyholm, förnyelse av befintligt ledningsnät, upp- rustning av Strängnäs reningsverk med ny rötningsanläggning och elnäts- anslutningar till Eskilstuna logistikpark och Sundby vindkraftpark. Genom- förändegraden blev 75 procent.

SFAB-koncernens investeringar uppgick till 119 miljoner kronor. Investeringens volymen var högre än föregående år. De större investeringarna i moder- bolaget avsåg förvärv av Trasten 28 (Mariagården) och byggnation av grupp- boende i Husby Tegelbruk. För Strängnäs Bostads AB var de största investeringarna takbyten i kvarteret Gösen och kvarteret Stockenström. Årets investeringar var självfinansierade till 66 procent och genomförandegraden blev 39 procent.

Kommunens investeringar

Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 165 miljoner kronor. Det var en ökning med 174 miljoner kronor jämfört med 2022. Utfallet motsvarade 6,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket var en högre andel än de senaste fem årens genomsnitt på 3,5 procent. De största investeringarna har skett inom teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen. Det var främst kopplade till Larslunda sim- och sporthall men större investeringar skedde även i bland annat grön asfalt, en inbyggd isbana på Hammaren, en skylift till räddningstjänsten samt utbyggnad av infrastruktur.

Årets investeringar är helt självfinansierade.

Sett till samtliga pågående investeringsprojekt uppgick utfallet till och med 2023 till 202 miljoner kronor. Utfallet innebar en total budgetavvikelse med 174 miljoner kronor och en genomförandegrad på 53,7 procent. Den låga genomförandegraden och budgetavvikelsen hade flera orsaker. Framför allt berodde det på att byggstarten för Larslundprojektet blev försenat. Därutöver påverkades flera investeringsprojekt av upphandlingar som tagit tid samt förseningar i leveranser. En förskjutning i genomförande av kommunens investeringsprojekt får effekter vilka påverkar den ekonomiska planeringen. Därför arbetades en förbättrad investeringsstyrning fram under 2023.

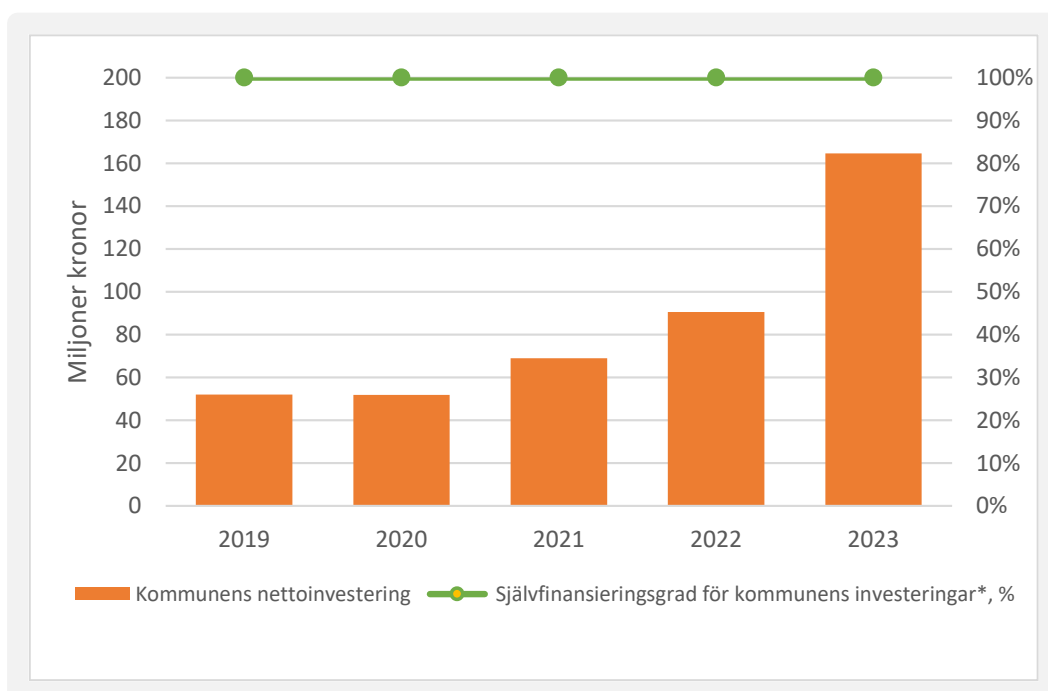

Diagram 9. Självfinansieringsgrad kommunen nettoinvesteringar, mkr.

Med anledning av ovanstående föreslås att investeringsmedel motsvarande 165 miljoner kronor, av avvikelsen på totalt 174 miljoner kronor, överförs till 2024. Det handlar då om investeringsmedel för ännu ej färdigställda anläggningar samt för beställda maskiner och inventarier som inte levererats.

Investeringar, mkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Pågående investeringsprojekt	-202	-376	-174
- varav betalningsutfall 2023	-216		

Tabell 8. Investeringsutfall, mkr.

I avsnittet *Driftredovisning, investeringsredovisning och exploateringsredovisning* framgår investeringsredovisningen och kommentarer kring större budgetavvikelser på nämndnivå.

Förändringar av investeringsbudgeten under året

Kategori	KS	TFN	MSN	KN	SN	BUN	Totalsumma
Flerårsplan 2023	32	127	2	7	10	14	191
Omfördelning under året	-2	2		-5	5		0
Överförd budget från 2022	35	109	0	1	1	2	148
Totalsumma	64	238	2	3	16	16	338

Tabell 9. Ramprotokoll investeringsbudget 2023, miljontals kronor.

I tabell 9 framgår investeringsbudgeten (enligt beslut om flerårsplan 2023–2025, KF 2022-12-12, § 281) samt de justeringar som gjorts under året. I enlighet med beslut av kommunfullmäktige (KF 2023-10-23, § 258) har investeringsmedel omfördelats från kommunstyrelsen och kulturnämnden till teknik- och fritidsnämnden och socialnämnden för investeringar i Växthuset och i digitala verktyg. Därutöver beslutade kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen 2022 om överföring av investeringsmedel från 2022 för påbörjade men ej avslutade investeringsprojekt.

Kommunens exploateringar

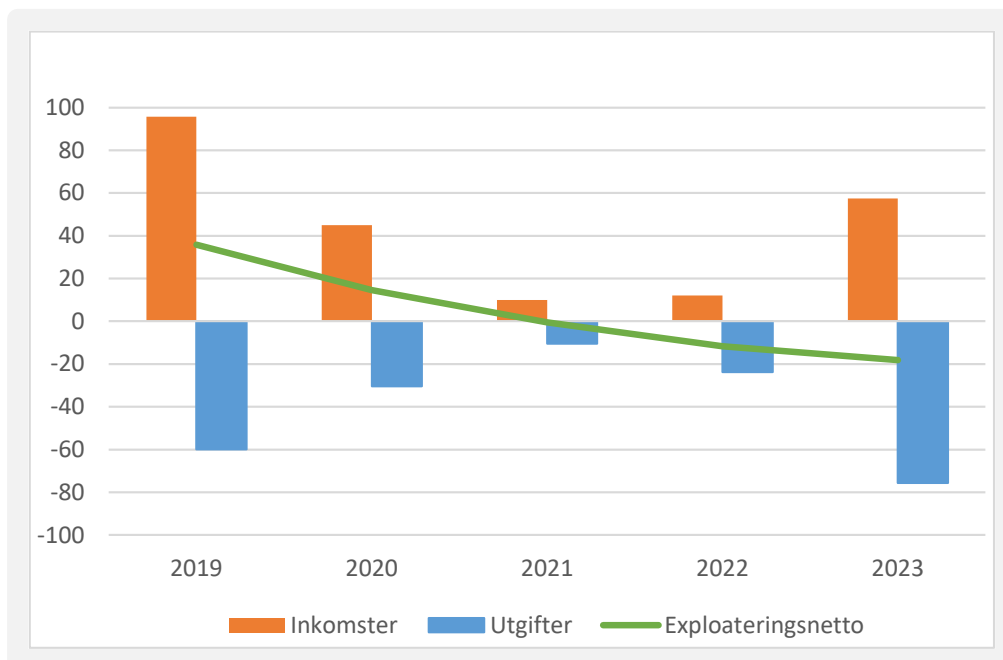

Diagram 10. Exploateringsutfall 2019–2023, mkr.

Med exploatering avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder och lokaler för näringsverksamhet med syftet att marken ska avyttras. I exploateringsverksamheten ingår också

att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden, vatten och avloppsanläggningar samt elanläggningar.

För 2023 uppgick exploateringsprojektens samlade inkomster till 57 miljoner kronor och utgifterna till 76 miljoner kronor. Nettoresultat för exploateringsverksamheten uppgår till 56 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 65 procent.

Soliditet

Soliditeten är ett sätt att mäta långsiktigt finansiellt handlingsutrymme och visar i vilken utsträckning tillgångar har finansierats med eget kapital i stället för lån. Ju högre soliditet, desto större handlingsfrihet finns att hantera variationer i resultat över åren och undvika akuta neddragningar. För kommunkoncernen är soliditeten ett viktigt mått för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning är kommunkoncernens soliditetsmål satt till 25 procent inklusive pensionsförpliktelser. Målet är uppfyllt med en soliditet på 35 procent.

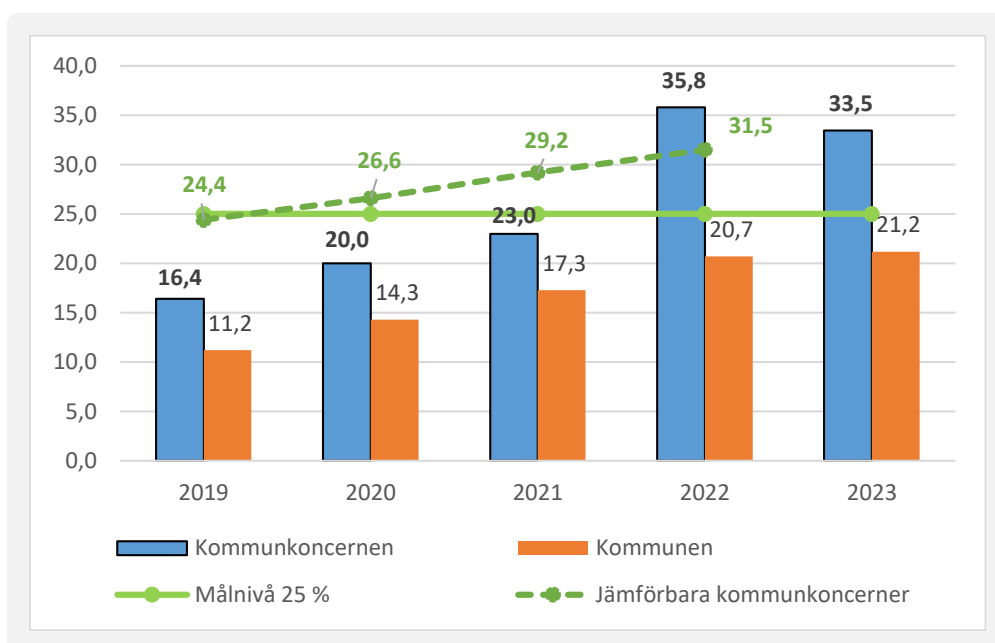

Diagram 11. Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande (%).

Soliditeten har stärkts i kommunen och är nu 23,3 procent, främst till följd av ett högt resultat. Däremot har soliditeten i kommunkoncernen minskat på grund av den stora utdelningen från Skfab, som minskar soliditeten i moderbolaget med 2,3 procentenheter. Moderbolagets soliditet låg vid utgången av 2023 på 91,7 procent.

I SEVAB-koncernen var soliditeten 14,4 procent jämfört med föregående års 16,9 procent. Minskningen berodde främst på höga investeringar och ett lågt

resultat i år. I SFAB-koncernen ökade däremot soliditeten från 20,3 procent till 21,5 procent, huvudsakligen på grund av en god resultatnivå.

Trots att soliditetsnivån i kommunkoncernen minskat ligger den fortfarande högre än jämförbara kommunkoncerner. I den gruppen, med 30 000–49 999 invånare, var soliditeten 31,5 procent år 2022.

Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Strängnäs kommun definierar god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av verksamhetsresultat och insatta resurser. Den finansiella målsättningen enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning är att kommunkoncernen uppnår en soliditet på 25 procent år 2030 samt att kommunen etablerar en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna. Utvecklingen utifrån den finansiella målsättningen väger tungt vid bedömning av god ekonomisk hushållning.

Kommunens resultat enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355 och KS/2022:518) blev 192 miljoner kronor för året. Kostnader som täcks av tidigare års överskott och reserverade fondmedel har då avräknats. Resultatet motsvarade 7,2 procent av skattenetto och överstiger därmed målet om 2 procent. Kommunkoncernens soliditet uppgick till 35 procent vid året slut, vilket var högre än målnivån på 25 procent.

I kommunfullmäktiges mål finns en årlig ambition men också en långsiktig strävan mot det framtida tillstånd som kommunens vision och önskade läge 2035 beskriver. När det gäller måluppfyllelsen har tre mål bedömts som uppfyllda. Det gäller målen inom perspektiv ekonomi, medarbetare och invånare som berör en levande och inkluderande demokrati.

Två mål bedöms som delvis uppfyllda. Det gäller målet om att det i Strängnäs erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov. Det finns kvarstående utmaningar, bland annat avseende likvärdigheten i skolan och läsförmågan hos elever. Det bedöms även kvarstå arbete inom området för att kunna möta framtida behov för att stärka hälsa och livskvalitet hos äldre samt förebygga ohälsa. Ytterligare arbete behöver ske med fokus på boenden samt ett varierat tjänsteutbud med fokus på individens, brukarens behov och önskemål.

Det andra målet gäller kommunen som en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med agenda 2030 som bas. Hållbarhetsarbetet genom Agenda 2030 fortsatte under 2023. Uppföljningen av klimat- och energiplanen visade dock att kommunens arbete ytterligare behöver förbättras och intensifieras för att hela kommunen tillsammans ska kunna ta sig an hållbarhetsutmaningen.

Utifrån en helhetsbedömning av verksamhetsresultat, finansiella nyckeltal samt en fortsatt målmedveten styrning av verksamhet och ekonomi bedöms Strängnäs kommun sammantaget uppnå god ekonomisk hushållning för helåret 2023.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommunens intäkter ska vara större än kostnaderna under ett verksamhetsår, således att resultatet ska vara positivt. Om resultatet blir negativt måste det enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras. För att bedöma om kommunen lever upp till det lagreglerade kravet görs en balanskravsutredning i årsredovisningen. När resultatet enligt balanskravsutredningen räknas fram räknas realisationsvinster bort och hänsyn tas till tillkommande och avgående medel ur resultatutjämningsreserven samt orealiserade vinster och förluster i värdepapper.

Resultatet enligt balanskravet var 154 miljoner kronor. Bedömningen är därmed att kommunen uppfyllde det lagstadgade balanskravet om ett positivt resultat.

Balanskravsutredning, mkr	2019 ¹	2020	2021	2022	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	89	155	189	190	186
Samtliga realisationsvinster	-	-1	0	0	-3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+	0	0	0	0
Realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	+	0	0	0	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	+/-	0	0	9	-29
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	= 87	156	190	198	154
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	0	-100	0	-25
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	+	0	0	0	0
Balanskravsresultat	= 87	56	190	173	154

¹⁾ Värde för 2019 är exkl effekt för förändrade redovisningsprinciper

Tabell 10. Balanskravsresultat.

Väsentliga personalförhållanden

Inom ramen för årsredovisningen redovisas väsentliga arbetsförhållanden avseende kommunkoncernen. Redovisningen som endast innefattar Strängnäs kommun framgår i kommunstyrelsens årsrapport.

Kompetensförsörjning

Strängnäs kommunkoncern (omfattar för personalförhållanden SFAB-koncernen och kommunen) arbetar fokuserat och målmedvetet med ett antal insatser för att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats, med fokus på att trygga kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Två avgörande delar för att lyckas är att arbeta med insatser för att främja en god arbets-

miljö med hög frisknärvaro och ett utvecklande, gott ledarskap. I arbetet har både chefer och medarbetare i rollen som ambassadörer en betydande roll för att lyckas attrahera, rekrytera, utveckla och behålla och i vissa fall avveckla medarbetare. Hur väl kommunen lyckas med aktiviteter inom hela den kedjan har en avgörande betydelse för hur kommunen kommer att klara uppdraget idag, imorgon och i framtiden. Kompetensförsörjningsstrategin utgör basen för arbetet, där det även finns en kommunövergripande handlingsplan samt handlingsplaner på kontors- och verksamhetsnivå.

Arbetet med att stärka kommunens position som en del av Stockholms arbetsmarknadsområde har påbörjats och kommunen fortsätter också att utveckla sitt arbetsgivarvarumärke. Arbetet fokuseras på insatser inom områdena utveckla och behålla, som i sin tur stärker ledarskap, arbetsmiljö och vår attraktivitet som arbetsgivare.

Arbetsmiljö

Medarbetarna i Strängnäs kommunkoncern är absolut den viktigaste resursen för att kommunens invånare ska få den bästa servicen. För att medarbetare ska åstadkomma det allra bästa, behöver arbetsmiljöarbetet i det lilla samt det stora konstant prioriteras.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är fortsatt ett av förvaltningsledningens prioriterade områden. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genomförts i kommunens verksamheter.

Motivation, arbetsmiljö och hälsa, ledarskap och styrning är viktiga faktorer som påverkar medarbetarengagemanget och kommunens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla stolta medarbetare. En god hälsa i arbetslivet främjas genom hälsofrämjande och förebyggande insatser, samt rehabiliterande insatser vid sjukdom och ohälsa som medför arbetsoförmåga. Insatser inom alla dessa områden pågår kontinuerligt och visar också positiv effekt på sjukfrånvaron över tid.

Jämställdhet, mångfald och diskriminering

Jämställdhet och jämlikhet är självklara faktorer i det fortsatta arbetet. Arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagstiftningen har genomförts utifrån handlingsplanen.

Det råder nolltolerans vad gäller diskriminering och kränkande särbehandling. Tyvärr finns det fortfarande medarbetare som upplever sig vara utsatta på olika sätt. I dessa fall vidtas åtgärder och handlingsplaner sätts in.

Löneöversyn och lönekartläggning

Med undantag för fackförbundet Kommunals avtalsområde genomfördes löneöversynsprocessen för samtliga avtalsområden enligt tidplan med ny lön från och med 1 april 2023. För Kommunals avtalsområden avvaktade centrala parter industrins "märke" vilket gjorde att tidplanen blev något förskjuten. Lönekartläggning för 2023 har slutförts och resultatet ska sändas på remiss till såväl arbetsgivarorganisationen som fackliga organisationer innan slutligt fastställande.

Ledarutveckling

Ledarforum är ett forum för samtliga chefer inom koncernen. Fyra ledarforum genomfördes under året med huvudtema "Innovation och förnyelse". Ledarforum har varit väldigt uppskattade bland kommunens chefer. Under 2023 pågick en kontinuerlig kunskapspåfyllnad och utbildning för samtliga chefer, bland annat inom arbetsmiljö och ledarskap.

Sjukfrånvaro kommunkoncernen

Att sänka sjukfrånvaron är ett långsiktigt arbete som kräver tålamod, engagemang och samverkan. Sett till hela kommunkoncernen blev den totala sjukfrånvaron 8,2 procent. Uppdelat på kön var sjukfrånvaron för kvinnor 8,7 procent och 6,2 procent för män. Sjukfrånvaron har fortsatt att minska jämfört med föregående år med 0,3 procentenheter och jämfört med 2021 med 0,5 procentenheter.

Sjukfrånvaro helår	2021	2022	2023
Sjukfrånvaro totalt anställda, (%)	8,7	8,5	8,2
- kvinnor	9,6	9	8,7
- män	5,2	6,3	6,2
Långtidsfrånvarons andel av total sjukfrånvaro (%)	38,5	34,5	37,7
Sjukfrånvaro för anställda <29 år (%)	7,9	8	8,1
Sjukfrånvaro för anställda 30–49 år (%)	8,5	8	7,9
Sjukfrånvaro för anställda >50-år (%)	9,1	9,1	8,5

Tabell 11. Sjukfrånvaro för 2023 (koncernen).

Sjukfrånvaro kommunen

Den totala sjukfrånvaron var 8,0 procent, den lägsta nivån på många år. Den totala sjukfrånvaron minskade därmed med 0,4 procentenheter jämfört med år 2022 och med 0,7 procentenheter jämfört med år 2021. Jämfört med 2022 är minskningen genomgående för alla tre åldersgrupper och för både män och kvinnor.

Av totalen stod långtidssjukfrånvaron för 36,1 procent vilket var en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med år 2022, men en minskning med 2,4 procent jämfört med år 2021. Korttidssjukfrånvaron har under samma period minskat med 0,9 procentenheter.

Sjukfrånvaro helår	2021	2022	2023
Sjukfrånvaro totalt anställda (%)	8,7	8,4	8
- kvinnor	9,6	9	8,7
- män	5,2	6,1	5,5
Långtidsfrånvarons andel av total sjukfrånvaro (%)	38,5	34,5	36,1
Sjukfrånvaro för anställda <29 år (%)	7,9	8,4	8,2
Sjukfrånvaro för anställda 30–49 år (%)	8,5	8	7,6
Sjukfrånvaro för anställda >50-år (%)	9,1	9	8,4

Tabell 12. Sjukfrånvaro för 2023 (kommunen).

Personalomsättning koncernen

Personalomsättningen är viktig att följa som en del i måluppfyllelsen kring kompetensförsörjningsarbetet. För koncernen ökade den totala personalomsättningen något i förhållande till 2022. Den externa omsättningen minskade däremot något jämfört med 2022.

Personalomsättning %	Internt 2021	Externt 2021	Internt 2022	Externt 2022	Internt 2023	Externt 2023
Koncernen totalt	6,5	10,8	7,5	12,7	10	12

Tabell 13. Personalomsättning under 2023 (koncernen).

Personalomsättning kommunen

För 2023 var personalomsättningen 22,6 procent, varav extern omsättning utgjorde 12,2 och intern omsättning utgjorde 10,4. Jämfört med 2022 ökade den totala omsättningen med 1,8 procentenheter. Däremot minskade den externa omsättningen med 0,7 procentenheter under 2023 medan den interna omsättningen ökade med 2,5 procentenheter. Det betyder att en större andel byter tjänst inom kommunen vilket är positivt och i linje med den önskade interna karriärutvecklingen.

Personalomsättning %	Internt 2021	Externt 2021	Internt 2022	Externt 2022	Internt 2023	Externt 2023
Kommunen totalt	6,7	10,7	7,9	12,9	10,4	12,2
Kommunstyrelsens avdelningar	3,9	11,7	4,8	18,1	6,2	14,2
Kulturkontoret	3,7	11,2	3,6	5,4	5	6,7
Samhällsbyggnadskontoret	4	9,2	6,1	12,3	5,7	3,8
Socialkontoret	6,3	12,9	9,8	14,1	10,4	15,9
Teknik- och Servicekontoret	14,5	6	6,5	14,9	9,9	9,2
Utbildningskontoret	6,2	9,1	7	11,1	11,7	9,7

Tabell 14. Personalomsättning under 2023 (kommunen).

Önskvärt är också att den externa omsättningen fortsätter att minska ytterligare för att ligga i linje med en sund rörlighet. Särskilt fokus bör framgent läggas på insatser för att stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare där ledarskapet och förutsättningar för kommunens chefer är avgörande.

Fördelning medarbetare koncernen

Medarbetare	2021	2022	2023
Tillsvidareanställda månadsavlönade	2225	2304	2395
- kvinnor	1786	1854	1913
- män	439	450	482
Visstidsanställda månadsavlönade	277	276	244
- kvinnor	197	207	182
- män	80	69	62
Totalt månadsavlönade	2502	2580	2634
- kvinnor	1983	2061	2094
- män	519	519	540
Visstidsanställda timavlönade (inklusive BEA och PAN)	664	674	742
- kvinnor	501	520	550
- män	163	154	192
Årsarbetare inklusive timavlönade, antal	2 631	2 725	2 795

Tabell 15. Medarbetare, antal (koncernen).

Antal månadsavlönade, tillsvidareanställda medarbetare har i koncernen ökat med 91 jämfört med föregående år. Mellan 2021 och 2022 var motsvarande ökning 79, en ökning på två år med 170 tillsvidareanställda (månadsavlönade).

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat med en procentenhet inom koncernen. En bidragande orsak var det tidigare införandet av heltidsarbete som norm. Den största förändringen har skett inom social-

kontorets verksamheter. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för såväl kvinnor som män ligger stabilt på höga 97–98 procent.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad	2021	2022	2023
Totalt	95	96	97
- kvinnor	95	96	97
- män	96	97	98

Tabell 16. Genomsnittlig sysselsättningsgrad (koncernen).

Förväntad utveckling

En fortsatt hög inflation, krig i Europa och lågkonjunktur är alla faktorer som kommer att påverka invånarna både lokalt och nationellt under vår närmaste framtid. Osäkerheten kommer att påverka även kommunens verksamhet, vilket understryker vikten av de insatser som gjorts kring kommunens säkerhet och krisberedskap.

Enligt Sveriges kommuner och regioner förväntas en stor andel av landets regioner och kommuner redovisa negativa resultat de kommande åren till följd av rådande ekonomiskt läge. Åtgärder i form av besparingar, effektiviseringar och skattehöjningar genomförs i flertalet kommuner och regioner för att minska underskotten på kort sikt och anpassa verksamheten för en långsiktig uthållig ekonomi. Det ser dock olika ut beroende på kommunens eller regionens underliggande ekonomiska styrka. För Strängnäs kommun-koncern har en aktiv ekonomistyrning och goda resultat under senare år medfört en stabil ekonomisk grund. Det gör att Strängnäs kommun har ett större handlingsutrymme än många andra organisationer. För att bibehålla det ekonomiska handlingsutrymmet är det viktigt att fortsätta att följa och hantera kostnadsutvecklingen för kommunens verksamheter.

Det föreligger svårigheter att rekrytera rätt kompetens inom vissa områden och personer med spetskompetens. Om den utvecklingen fortsätter och eskalerar kan det påverka kommunens möjligheter att utföra sina uppgifter på ett adekvat sätt. För att trygga kompetensförsörjningen behöver kommunen lägga ytterligare kraft på den strategiska kompetensförsörjningen. Ett antal aktiviteter och insatser pågår redan inom kommunen. Ytterligare fokus kommer bland annat att läggas på insatser kopplat till kommunens arbetsgivarvarumärke och på ledarskap, vilket är en avgörande nyckel för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Klimatfrågans betydelse fortsätter att öka. För att nå kommunens klimatmål och inte överskrida den lokala koldioxidbudgeten krävs ytterligare krafttag. De utvecklingsinsatser och förbättringsarbete som hittills genomförts har ännu inte gett tillräcklig effekt. Området kvarstår som en utmaning för kommunen.

Samhällets sammansättning med hög kriminalitet och låg känsla av trygghet bidrar till de framtida utmaningarna. Invånarna i Strängnäs anser sig trygga och enligt den senaste enkäten har den känslan ökat. Men för att Strängnäs kommun ska fortsätta vara en trygg plats behöver samverkan med bland annat skola, polis och fritid fortgå för att via tidiga samordnade och förebyggande insatser fånga upp barn och unga i riskzonen. Inom skolan har de utvecklingsinsatser som pågår gett visst resultat. Men det ökade stödbehovet behöver tas om hand för att så många elever som möjligt ska avsluta grund- och gymnasieskolan med de betyg de strävar efter.

Avslutningsvis noteras att socialnämnden står inför en stor förändring i och med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft under 2025. Ett stort fokusområde i den nya lagen såsom i nämndens arbete för tidiga insatser är det förebyggande arbetet och en mer lättillgänglig socialtjänst.

Resultaträkning

(mkr)	Not	Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Verksamhetens intäkter	3	937	861	474	416
Verksamhetens kostnader	4	-3 288	-2 976	-3 043	-2 677
Avskrivningar	5	-190	-178	-80	-78
Verksamhetens nettokostnader		-2 541	-2 293	-2 650	-2 339
Skatteintäkter	6	2 176	2 043	2 176	2 043
Generella statsbidrag och utjämning	7	479	482	479	482
Delsumma skatteintäkter		2 655	2 525	2 655	2 525
Verksamhetens resultat		114	232	5	186
Finansiella intäkter	8	81	957	282	67
Finansiella kostnader	9	-107	-66	-101	-64
Delsumma finansnetto		-26	891	181	3
Resultat efter finansiella poster		88	1 123	186	190
Extraordinära poster	10	-	-	-	-
Resultat	11	88	1 123	186	190

Kassaflödesanalys

(mkr)		Koncern 2023	Koncern 2022	Kommun 2023	Kommun 2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		88	1 123	186	190
Justering för ej likviditetspåverkande poster	31	226	-696	128	96
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		314	427	314	286
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	19	-188	304	-9	334
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	26	290	-261	100	-162
Ökning (-)/minskning (+) av exploateringsstillgångar	17	-33	-19	-33	-19
Ökning (-)/minskning (+) av förråd/lager	18	0	17	-	2
Medel från den löpande verksamheten		383	468	372	441
Investeringsverksamheten					
Investeringar i anläggningstillgångar	12-14	-731	-463	-272	-153
Avyttrade och utrangerade anläggningstillgångar	12-14	21	11	0	0
Investering i finansiella tillgångar	15, 20	-149	-934	-289	-244
Avyttrade finansiella tillgångar	15	0	870	-	-
Lämnade aktieägartillskott		-	-27	-	-
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	16	-	0	-	-
Omklassificering av exploateringsstillgångar	12-14	-1	-4	-1	-4
Medel från investeringsverksamheten		-860	-547	-561	-401
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	25	300	145	300	145
Amortering	25	-	-29	-	-29
Utlåning till koncernbolag	25	-	-	-300	-145
Amortering från koncernbolag	25	-	-	-	29
Ökning (+)/ minskning (-) kostnadsersätt o investeringsbidrag	25	50	55	50	55
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar/bidrag infra	15, 16	2	2	2	2
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	25	3	-	-	-
Återbetald utlåning	15	29	1	27	1
Medel från finansieringsverksamheten		384	173	79	57
Årets kassaflöde		-94	93	-111	98
Likvida medel vid årets början		353	260	352	255
Likvida medel vid årets slut		260	353	241	352

Balansräkning

(mkr)	Not	Koncern 2023-12-31	Koncern 2022-12-31	Kommun 2023-12-31	Kommun 2022-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	12	15	18	11	9
Materiella anläggningstillgångar					
<i>Mark, byggnader, tekniska anläggningar</i>	13	4 782	4 288	1 162	999
<i>Maskiner och inventarier</i>	14	139	111	125	99
Finansiella anläggningstillgångar					
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	15	352	378	2 860	2 584
Summa anläggningstillgångar		5 287	4 795	4 158	3 690
Bidrag till infrastruktur	16	23	25	23	25
Omsättningstillgångar					
Exploateringstillgångar	17	117	84	117	84
Förråd, mm	18	1	1	-	-
Fordringar	19	601	467	367	358
Placeringar	20	1 329	1 183	779	493
Kassa och bank	21	260	353	241	352
Summa omsättningstillgångar		2 307	2 088	1 504	1 286
Summa tillgångar		7 618	6 907	5 685	5 001
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	22				
Årets resultat		88	1 123	186	190
Resultatutjämningsreserv		125	125	125	125
Övrigt eget kapital		2 828	1 705	1 387	1 198
Summa eget kapital		3 042	2 953	1 698	1 512
Avsättningar					
Avsatt till pensioner	23	386	338	386	338
Andra avsättningar	24	172	178	-	-
Summa avsättningar		558	515	386	338
Skulder					
Långfristiga skulder	25	3 179	2 826	3 041	2 691
Kortfristiga skulder	26	839	613	561	461
Summa skulder		4 018	3 438	3 601	3 152
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 618	6 907	5 685	5 001

Panter och ansvarsförbindelser

Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-	-
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder och avsättningar	27	374	477	374	477
Övriga ansvarsförbindelser	28-30	550	571	828	831
Summa ansvarsförbindelser		924	1 049	1 202	1 308
Summa panter och ansvarsförbindelser		924	1 049	1 202	1 308

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Lagar och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer (RKR). Undantag redovisas under *Avvikelser från redovisningsprinciper*.

Redovisningen för kommunkoncernens bolag upprättas i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Avvikelser från redovisningsprinciper

Kommunen avviker från lagen om kommunal bokföring och redovisning gällande;

Redovisning av pensionsförpliktelser (RKR R10). Undantag har gjorts (år 2004–2008) för extra avsättning om totalt 76,5 miljoner kronor för att utjämna kostnaderna för pensionsutbetalningarna. Strängnäs kommun redovisar, med undantag för den extra avsättning, sina pensionsåtaganden för anställda enligt blandmodellen.

Redovisning av leasing (RKR R5). Kommunen innehar objekt som kan klassas som finansiell leasing men då dessa är få till antal och värdet inte anses väsentligt, 14 (3) miljoner kronor, har kommunen valt att behandla dessa som operationell leasing. Kommunens dotterbolag gör på samma sätt.

Gällande redovisning av materiella anläggningstillgångar RKR R4 för pågående anläggningar inom exploateringsverksamheten. Pågående anläggningar som bokförts före 2022 redovisas som omsättningstillgång (exploateringstillgång) till dess att tillgången tas i bruk. Pågående anläggningar som bokförts från och med 2022 redovisas som materiella anläggningstillgångar.

Koncernföretagens redovisningsprinciper, enligt RKR 16, är justerade till det kommunala regelverket före konsolidering med undantag för bidrag gällande materiella anläggningstillgångar, som i dotterbolagen har reducerat tillgångens redovisade värde. Det är problem att få fram dessa värden för ett av koncernbolagen.

Sammanställd redovisning

Kommunkoncernen består av de bolag som framgår av bild 3.

Strängnäs kommun	212000-0365	
<i>Kommunföretagskoncernen:</i>		
STRÄNGNÄS KOMMUNFÖRETAG AB	559223-9965	100%
Strängnäs Fastighets AB	556665-3100	100%
Strängnäs Bostads AB	556042-5422	100%
SEVAB Strängnäs Energi AB	556527-5764	100%
SEVAB Nät AB	556192-2856	100%
Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB	556964-8727	37%
- SEVAB Energiförsäljning AB	556527-5772	100%
- Eskilstuna Energi och Miljö Försäljning AB	556001-6882	100%
Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB	556935-7501	25%
Solör Bioenergi Strängnäs AB	559323-1581	20%

Bild 3. Bolagen inom Strängnäs kommunala koncern.

Strängnäs kommun upprättar sammanställd redovisning. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Den sammanställda redovisningen omfattar de bolag som Strängnäs kommun har ett betydande inflytande över (ägarandel över 50 procent) och vars omfattning påverkar totalbilden av koncernens ställning. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att kommunens anskaffningskostnader för aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagets eget kapital.

Intresseföretag är de företag där koncernen innehar ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom att koncernen äger mellan 20–50 procent av röstetalen. Dessa företag redovisas enligt kapitalandelsmetoden, vilket innebär att koncernens andel av intresseföretagets resultat efter skatt redovisas separat under finansiella intäkter eller kostnader. Detta belopp justerar koncernens redovisade värde på andelarna i intresseföretaget.

Alla interna mellanhavanden av väsentlig betydelse har eliminerats proportionellt. Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs

till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar. Dotterbolagens skattekostnader redovisas i koncernen under verksamhetens kostnader. Uppskrivning av fastigheter vilket tillåts i bolagens regelverk har återförts eftersom det för kommunen gäller uppskrivningsförbud.

Resultaträkningen

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är sällan förekommande och överstiger fem miljoner kronor. Dessutom redovisas realisationsvinster och förluster vid försäljning av anläggningstillgångar, realiserade finansiella intäkter och kostnader samt intäkter och kostnader vid markexploatering som jämförelsestörande. Posterna är inte extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder.

Extraordinära poster

En post klassificeras som extraordinär om händelsen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet, är av sådan typ att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till ett väsentligt belopp. I kommunens räkenskaper finns inga poster som är att betrakta som extraordinära.

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunkoncernen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Periodiseringar har skett enligt god redovisningssed.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter redovisas i enlighet med RKR R2. Det innebär att skatteintäkterna redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av den skatteskyldige. Periodisering görs baserat på SKR:s decemberprognos.

Bidrag

Bidrag och kostnadsersättningar som har villkor eller restriktioner intäktsredovisas när villkoren är uppfyllda. Övriga bidrag intäktsredovisas så fort de ekonomiska fördelarna tillfaller kommunkoncernen.

Investerings- och exploateringsbidrag

Från och med 2019 är det endast investeringsbidrag som räknas som ett offentligt bidrag eller där åtaganden fortfarande återstår som redovisas

bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Investeringsbidrag som inte är att betrakta som offentligt intäktsförs när förpliktelsen är uppfylld enligt RKR R2.

Offentliga bidrag för anskaffning av materiella anläggningstillgångar i koncernbolagen reducerar tillgångens redovisade värde.

Utdelning

Utdelning bokförs när den bedöms som säker, det vill säga efter beslut på bolagsstämma.

Anslutningsavgifter exklusive vatten- och avlopps verksamhet

Avgifter för anslutning till nät för el, värme, bredband eller kyla intäktsredovisas vid tidpunkten för anslutningen till den del som inte avser att täcka framtida åtaganden. Eventuella avgiftsdelar som avser framtida åtaganden intäktsredovisas i den takt som åtagandet minskar enligt avtalet med kunden.

Anläggningsavgifter i vatten- och avloppsverksamhet

Anläggningsavgifterna för vatten- och avloppsverksamheten (VA) intäktsredovisas i enlighet med den utvecklade praxisen hos VA-branschen. Periodiseringen sker enligt nedan:

År 1 intäktsförs det belopp som behövs för att täcka faktiska direkta kostnader som uppkommit i samband med anslutningen. Resterande del fördelas linjärt över anläggningens vägda återstående nyttjandeperiod.

Skuld för överskott i vatten- och avloppsverksamhet

Vatten- och avloppsverksamheten regleras i Vattentjänstlagen och enligt den så är självkostnadsprincipen styrande. Om kunderna under räkenskapsåret fakturerats mer än de nödvändiga kostnaderna uppstår ett "överuttag". Ett överuttag kan nyttjas för täckande av högst tre år gamla underuttag, fonderas för framtida nyinvesteringar eller återbetalas till kunderna inom tre år. I förekommande fall är den i VA-särredovisningen redovisade investeringsfonden och ackumulerade skulden för övrigt överuttag legalt att betrakta som skulder till kundkollektivet.

Från och med bokslutet 2018 behandlas överskottet som skuld till kund (VA-kollektivet). Av tidigare års överskott har hela skulden reglerats genom att VA-verksamheten gått med underskott 2023. Den upplösta reserveringen på 7 miljoner kronor har i resultaträkningen redovisats som en ökning av nettoomsättningen.

Övriga intäkter

Hysesintäkter redovisas i den period uthyrningen avser och redovisas netto efter moms och rabatter.

Avskrivningar

Avskrivning sker månadsvis och från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar sker linjärt och baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningstiden anpassas till den aktuella anläggningens eller komponentens speciella förutsättningar.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på ett behov, till exempel vid verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar. För immateriella anläggningstillgångar görs omprövning årligen.

Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Uppskrivningar är inte tillåtet för materiella anläggningstillgångar i kommunens sammanställda redovisning.

För tillgångar med identifierbara komponenter med olika nyttjandeperioder tillämpas från och med 2014 komponentavskrivning. För tillgångar anskaffade tidigare än 2014 har bedömningen gjorts att inga justeringar för avskrivningstider på ingående komponenter behöver göras.

För tillgångar med identifierbara komponenter tillämpas avskrivningstider i enlighet med vad som framgår av tabell 17.

Immateriella anläggningstillgångar	År		
System och plattformar-utveckling	3–10		
Övrigt	3		
Materiella anläggningstillgångar	År		År
Gator, vägar etcetera		Verksamhetsfastigheter och idrottsanläggningar	
Slitlager	10–25	Stommar, grund	100
Bärlager	25, 33	Fasader	20–50
Väggkropp	50	Tak	20–40
Belysning	10–40	Ventilation, kyla, värme	25
Brostöd	40	Fönster	35
		Innerväggar, golv etcetera	25–35
Maskiner	3–15	Inventarier	3–25
Bilar och transportmedel	3–15	Datorer, IT	3–10

Tabell 17. Avskrivningstider för tillgångar med identifierbara komponenter.

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Inom kommunen belastas löner med ett pålägg på 44,53 (39,25) procent som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med avskrivningar och ränta. Internräntan uppgår 2023 till 1,25 procent.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Balansräkningen

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form som förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, en tillgång som kommunen har kontroll över och som uppgår till väsentligt värde.

Materiella anläggningstillgångar

Inom Strängnäs kommun betraktas en tillgång som materiell anläggningstillgång då tillgången är avsedd för stadigvarande bruk, nyttjandeperioden överstiger tre år och anskaffningsvärdet överstiger ett basbelopp. Kommunen aktiverar inte ränteutgifter utan de redovisas som en kostnad i resultaträkningen det år de hänför sig till.

Finansiella tillgångar

Innehav avsedda för stadigvarande bruk redovisas som finansiella anläggningstillgångar, övriga redovisas som omsättningstillgångar. Utlåning till kommunala bolag redovisas som finansiell anläggningstillgång även vid förfall inom närmaste året om avsikten är att förlänga lånet. Den del som förfaller inom ett år redovisas som omsättningstillgång.

Exploateringsverksamhet

Utgifter för exploatering redovisas som omsättningstillgång. Försäljning redovisas i resultaträkningen tillsammans med beräknade kostnader när äganderätten övergår till köparen. Utgifter för tillgångar avsedda för stadigvarande bruk som ska kvarstå i kommunens ägo redovisas från 2022 som anläggningstillgång. För motsvarande utgifter fram till och med 2021-12-31 och som ännu inte har aktiverats redovisas som omsättningstillgång till dess att de har aktiverats i anläggningsregistret. Exploateringsbidrag som finansierar kommunens investeringar i allmänna anläggningar minskar omsättningstillgången till dess att anläggningen aktiveras, då redovisas exploateringsbidraget som långfristig skuld alternativt intäkt beroende på varifrån bidraget kommer och vilka åtaganden som kvarstår.

Varulager

Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, dvs till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet alternativt återanskaffningsvärdet. Anskaffningsvärdet har fastställts genom tillämpning av först-in, först-ut-metoden.

Innehav som koncernen har i elcertifikat och utsläppsrätter utgör lager.

Kundfordringar och övriga fordringar

Samtliga kundfordringar som är äldre än sex månader redovisas som osäkra fordringar i kommunen. För övriga fordringar sker individuell prövning av nedskrivningsbehov. För koncernbolagen gäller individuell bedömning av osäkra fordringar.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp. I Strängnäs kommun bokförs posten avsättning till pensioner som avsättning.

Pensioner

Pensionsförmåner som intjänats från och med 1998 redovisas som avsättning och pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse. Samtliga pensioner redovisas inklusive löneskatt med 24,26 procent, i enlighet med Rådet för kommunal redovisning (RKR10).

Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats till och med 1997 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Visstidsförordnande som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Den avgiftsbestämda delen redovisas under kortfristiga skulder. Den avgiftsbaserade delen av pensionsförmåner i pensionsavtalet KAP-KL och AKAP-KL utbetalas i sin helhet till kommunens anställda för individuell placering.

Under 2023 har kommunen löst in 150 miljoner kronor av ansvarsförbindelsen i en försäkringslösning. Syftet är att försäkra framtida pensionsutbetalningar som tjänats in av tidigare generationer. Försäkringsbolaget tar över en del av skulden vilket minskar kommunens kostnader de kommande åren.

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga och långfristiga skulder. Skulder som förfaller till betalning inom tolv månader redovisas som kortfristig skuld. Övriga finansiella skulder redovisas som långfristig skuld.

Säkringsredovisning

Strängnäs kommunkoncern lånar pengar för att finansiera tillgångar som kommunen och dess bolag äger. I kommunens regler för finansförvaltning anges krav på kapitalbindning och räntebindning för skulden. För låneskulden används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker till rörlig ränta. Ränterisken definieras som marknadsräntornas påverkan på resultatet.

För att efterleva policy och säkra ränterisken används derivat, ränteswappar, där rörlig ränta erhålls och fast ränta betalas. Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på 2,7 mdr. Säkringsstrategin avseende ränterisken utgår från ett portföljperspektiv som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda affärer. Samtliga säkringsinstrument bedöms kvalificera sig för säkringsredovisning i enlighet med RKR R8 Derivat och säkringsredovisning. Redovisning av räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Användandet av derivat har inte haft någon påverkan på kommunens resultaträkning eftersom all upplåning vidareutlånas till bolagen.

Överskott i Sevab:s vatten- och avloppsverksamhet (VA)

Överskott i Sevab:s vatten- och avloppsverksamhet, som enligt Vattentjänstlagen styrs av självkostnadsprincipen, redovisas som långfristig skuld till VA-kollektivet.

Löner, semesterlöneskuld och övriga löneförmåner

Semesterlöneskulden utgörs av ej uttagna semesterdagar. Semesterlöneskuld, okompenserad övertid samt därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas som en kortfristig skuld och belastar det år de intjänas.

Panter och ansvarsförbindelser

Panter och ansvarsförbindelser som inte ska ingå som skuld eller avsättning i balansräkningen ska anges direkt i anslutning till balansräkningen.

Möjliga åtaganden där osäkerhet råder om beloppets storlek och/eller infriandegraden, redovisas som ansvarsförbindelser. Under ansvarsförbindelser återfinns kommunens borgensåtaganden, den del av pensionsåtaganden som är äldre än 1998 samt framtida leasing och hyresavgifter.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vissa antaganden om framtiden och vissa uppskattningar och bedömningar per balansdagen har särskild betydelse för värderingen av tillgångarna och skulderna i balansräkningen. Kommunen bedömer att inga av de tillgångs- och skuldbelopp som redovisas är förknippade med en risk att behöva justeras i väsentlig grad under det nästkommande året.

Övriga noter

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023	2022	2023	2022
3. Verksamhetens intäkter				
Taxor och avgifter	87	80	87	81
VA och avfallsavgifter	166	156	-	-
Hyror och arrenden	166	159	50	46
Elnät och energiförsäljning	147	158	-	-
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	160	145	151	145
Bidrag och gåvor från privata aktörer	1	1	1	1
Offentliga bidrag (investeringar)	6	6	6	6
Övriga bidrag	47	48	47	48
Exploateringsintäkter	60	20	60	20
Övriga verksamhetsintäkter	98	90	72	70
<i>därav jämförelsestörande poster, se not 11</i>	63	20	63	20
Summa verksamhetens intäkter	937	861	474	416
4. Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-1 749	-1 474	-1 693	-1 420
Köp av huvudverksamhet	-664	-598	-664	-598
Lämnade bidrag	-94	-95	-94	-95
Lokalkostnader	-102	-90	-284	-256
Inköp av material, tjänster o övr kostnader	-672	-721	-308	-308
Bolagsskatt	-6	1	-	-
<i>därav jämförelsestörande poster, se not 11</i>	-150	-18	-150	-18
Summa verksamhetens kostnader	-3 288	-2 976	-3 043	-2 677
5. Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivning immateriella anläggningstillgångar	-4	-2	-2	-1
Avskrivning maskiner och inventarier	-31	-30	-29	-27
Avskrivning byggnader och anläggningar	-155	-146	-49	-49
Summa avskrivningar och nedskrivningar	-190	-178	-80	-78
6. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 136	1 987	2 136	1 987
Preliminär slutavräkning innevarande år	30	44	30	44
Slutavräkningsdifferens föregående år	10	12	10	12
Summa skatteintäkter	2 176	2 043	2 176	2 043
7. Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	337	314	337	314
Kostnadsutjämning	18	13	18	13
LSS utjämning	-57	-44	-57	-44
Regleringsavgift/bidrag	90	105	90	105
Kommunal fastighetsavgift	89	85	89	85
Generella bidrag från staten	2	9	2	9
Summa generella statsbidrag och utjämning	479	482	479	482
8. Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	0	942	150	1
Andel i intresseföretags resultat	0	0	-	-
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	2	-	2	-
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	30	2	30	2
Ränteintäkter	46	13	88	54
Övriga finansiella intäkter	2	0	12	9
<i>därav jämförelsestörande poster, se not 11</i>	30	943	180	2
Summa finansiella intäkter	81	957	282	67
9. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-75	-48	-70	-47
Andel i intresseföretags resultat	0	-2	-	-
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning	-28	-5	-28	-5
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	-3	0	-3	0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	-1	-11	-1	-11
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
<i>därav jämförelsestörande poster, se not 11</i>	-1	-11	-1	-11
Summa finansiella kostnader	-107	-66	-101	-64

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023	2022	2023	2022
10. Extraordinära intäkter och kostnader				
Extraordinära intäkter	-	-	-	-
Extraordinära kostnader	-	-	-	-
Summa extraordinär intäkter och kostnader	-	-	-	-
11. Årets resultat och jämförelsestörande poster	2023	2022	2023	2022
Årets resultat				
Strängnäs Kommun	186	190	186	190
SEVAB Strängnäs Energi AB	-4	-40	-	-
Strängnäs Fastighets AB	32	3	-	-
Strängnäs kommunföretag AB	69	775	-	-
Koncernposter	-194	196	-	-
Summa årets resultat	88	1 123	186	190
Jämförelsestörande poster	2023	2022	2023	2022
Intäkter				
Exploateringsintäkter	60	20	60	20
Reavinster	3	0	3	0
Summa intäkter	63	20	63	20
Finansiella intäkter				
Reavinster	-	941	-	-
Orealiserade finansiella intäkter	30	2	30	2
Utdelning	-	-	150	-
Summa finansiella intäkter	30	943	180	2
Kostnader				
Reaförluster	0	-	0	-
Exploateringskostnader	-2	-4	-2	-4
Utredningskostnader för försäljning av fjärrvärmeverksamheten	-	-14	-	-14
Försäkringslösning IPR	-148	-	-148	-
Summa kostnader	-150	-18	-150	-18
Finansiella kostnader				
Orealiserade finansiella kostnader	-1	-11	-1	-11
Summa finansiella kostnader	-1	-11	-1	-11
Summa jämförelsestörande poster	-59	934	91	-7
12. Immateriella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	24	15	12	5
Inköp	6	15	5	7
Försäljning/utrangering	-9	-6	-	-
Summa utgående anskaffningsvärde	21	24	17	12
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6	-4	-4	-2
Försäljning/utrangeringar	4	-	-	-
Årets avskrivningar	-4	-2	-2	-1
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-6	-6	-6	-4
Summa immateriella anläggningstillgångar	15	18	11	9
Avskrivningstider (genomsnittliga)	4	6	5	4
13. Mark, byggnader och tekniska anläggningar inkl pågående arbeten	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 633	6 428	1 325	1 283
Inköp	1 226	759	415	245
Försäljning/utrangering	-28	-993	-	-
Summa utgående anskaffningsvärde	6 831	6 194	1 739	1 527
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 906	-2 230	-528	-479
Försäljning/utrangeringar	12	470	-	-
Årets avskrivningar	-155	-146	-49	-49
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-2 049	-1 906	-578	-528
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	4 782	4 288	1 162	999
Avskrivningstider (genomsnittliga)	34	35	23	24

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
13. Mark, byggn o tekn anläggning inkl pågående arbeten forts				
<i>Specifikation per bolag</i>				
Strängnäs Kommun	1 162	999	1 162	999
SEVAB Strängnäs Energi AB	2 077	1 803	-	-
Strängnäs Fastighets AB	1 548	1 491	-	-
Koncerneliminering	-4	-4	-	-
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	4 782	4 288	1 162	999
14. Maskiner och inventarier	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	389	385	349	318
Inköp	61	37	58	34
Försäljning/utrangering	-18	-30	-18	-
Summa utgående maskiner och inventarier	432	392	389	351
Ingående ackumulerade avskrivningar	-280	-266	-252	-225
Försäljning/utrangeringar	18	15	17	0
Årets avskrivningar	-31	-30	-29	-27
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-294	-280	-264	-252
Summa maskiner och inventarier	139	111	125	99
Avskrivningstider (genomsnittliga)	7	7	7	6
15. Finansiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
<i>Aktier och andelar:</i>				
Strängnäs kommunföretag AB	-	-	139	139
Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö ¹⁾	5	5	-	-
Eskilstuna Elförsäljning AB ¹⁾	14	5	-	-
Solör Bioenergi i Strängnäs AB	220	229	-	-
Inera AB	0	0	0	0
SKL Kommentus AB	0	0	0	0
Sörmlands turismutveckling AB	0	0	0	0
Energikontoret i Mälardalen AB	0	0	0	0
Kommuninvest ekonomiska förening ²⁾	26	23	26	23
Bostadsrätter	1	1	1	1
HBV	0	0	-	-
Fibra	2	2	-	-
Summa aktier och andelar	268	265	166	163
<i>Utlåning via internbanken</i>				
SEVAB Strängnäs Energi AB	-	-	1 472	1 212
Strängnäs Bostads AB	-	-	346	346
Strängnäs Fastighets AB	-	-	852	812
Koncernkonto SEVAB	-	-	0	0
Koncernkonto SBAB	-	-	0	0
Summa utlåning via internbanken	-	-	2 670	2 370
<i>Långfristiga fordringar</i>	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Riksbyggen BRFS Sidensvansen	-	27	-	27
Övriga långfristiga fordringar	84	86	24	24
Summa långfristiga fordringar	84	113	24	51
Summa finansiella anläggningstillgångar	352	378	2 860	2 584
¹⁾ Förändringen redovisas som intäkt/kostnad i koncernen.				
16. Bidrag till infrastruktur	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Medfinansiering Citybanan, år 2013	42	42	42	42
Upplösning 25 år	-18	-17	-18	-17
varav årets upplösning	-6	-6	-6	-6
Summabidrag till infrastruktur	23	25	23	25

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
17. Exploateringar				
Ingående värde	84	65	84	65
Årets inkomster	-57	-12	-57	-12
Årets utgifter	86	24	86	24
Aktiveringar/omklassificeringar	-6	-6	-6	-6
Redovisat som pågående anläggningar	-45	-3	-45	-3
Vinster	60	19	60	19
Förluster	-3	-3	-3	-3
Summa exploateringar	117	84	117	84
18. Förråd	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Lager av certifikat	1	0	-	-
Råvaror och förmodenheter	0	1	-	-
Övrigt	0	-	-	-
Summa förråd	1	1	-	-
19. Fordringar	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar	152	76	19	25
Fordringar hos staten	223	130	138	129
Kommunalskattefordran	0	100	85	100
Övriga kortfristiga fordringar	16	10	1	29
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	210	151	125	74
Summa fordringar	601	467	367	358
20. Kortfristiga placeringar	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	498	250	498	250
Värdereglering	16	-6	16	-6
Obligationer, förlagsbevis mm				
Anskaffningsvärde	261	252	261	252
Värdereglering	4	-2	4	-2
Övriga kortfristiga placeringar				
Anskaffningsvärde	550	690	-	-
Värdereglering	-	-	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 308	1 191	758	501
Orealiserad värdestegring vid årets slut	21	-9	21	-9
Summa kortfristiga placeringar	1 329	1 183	779	493
21. Kassa och bank	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Koncernkonto ³⁾	136	351	136	351
Övriga likvidkonton	124	3	105	2
Summa kassa och bank	260	353	241	352
³⁾ Koncernkontofördelning				
Strängnäs Kommun	-	-	43	329
SEVAB Strängnäs Energi AB	-	-	21	-28
Strängnäs Fastighets AB	-	-	39	27
Strängnäs Bostads AB	-	-	28	11
Strängnäs kommunföretag AB	-	-	4	12
Summa koncernkonto	-	-	136	351
Ej nyttjad checkräkningskredit	100	100	100	100

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
22. Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	2 953	1 824	1 512	1 323
Byte av redovisningsprincip för skuldförda bidrag	0	0	0	0
Justerat ingående eget kapital	2 953	1 824	1 512	1 323
Årets resultat	88	1 123	186	190
Direktbokning	-	6	-	-
Summa eget kapital	3 042	2 953	1 698	1 512
Strängnäs kommun	1 698	1 512	1 698	1 512
SEVAB Strängnäs Energi AB	342	331	-	-
Strängnäs Fastighet AB	355	315	-	-
Strängnäs kommunföretag AB	833	914	-	-
Eliminering koncerninterna poster	-186	-119	-	-
Summa eget kapital	3 042	2 953	1 698	1 512
varav resultatutjämningsreserv	-	-	125	125
Soliditet (Inkl pensionsåtaganden)	35%	36%	23%	21%
varav öronmärkt eget kapital:	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Balansenhet - Måltidsverksamheten	-	-	0	0
Balansenhet - Säkerhetsfond	-	-	0	0
Balansenhet - Fordonsverksamheten	-	-	4	2
Balansenhet - Vinterväghållningsfond	-	-	0	0
Skogsfond	-	-	2	2
Strängnäs utvecklingsarena	-	-	1	1
Översiktsplan	-	-	1	1
Projektmedel	-	-	0	0
Coronafond	-	-	1	1
Digitalisering	-	-	5	5
Atraktiv arbetsgivare	-	-	2	2
Tidiga insatser barn och elever	-	-	1	1
Långsiktig ekonomisk planering	-	-	1	1
Skolstruktur för en inkluderande lärmiljö, SUFIL	-	-	0	0
Ökat bostadsbyggande, byggbonus	-	-	14	16
Migrationsfond	-	-	28	34
Resultatutjämningsreserv	-	-	125	125
Summa	-	-	186	192
% av innevarande års skattenetto			7%	8%
23. Avsatt till pensioner	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	261	243	261	243
Nyintjänad pension	30	16	30	16
Årets utbetalningar	-8	-8	-8	-8
Ränte- och basbeloppsuppräknig	19	5	19	5
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Övrig post	-2	2	-2	2
Byte av tryggnad	-	-	-	-
Förändring av löneskatt	9	4	9	4
Delsumma	309	261	309	261
Pensionsfond (inkl. löneskatt)	77	77	77	77
Summa avsatt till pensioner	386	338	386	338
24. Andra avsättningar	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Avsättning Citybanan	0	0	0	0
Latent skatt	106	74	-	-
Övriga avsättningar	67	104	-	-
Summa	172	178	0	0

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
25. Långfristiga skulder				
Koncernkonto ³⁾	-	-	-	-
Skulder till banker/kreditinstitut	2 695	2 395	2 670	2 370
Därav förmedlade lån till kommunens bolag				
SEVAB Strängnäs Energi AB	-	-	-1 472	-1 212
Strängnäs Bostads AB	-	-	-346	-346
Strängnäs Fastighets AB	-	-	-852	-812
Summa	-	-	-2 670	-2 370
<i>Kommunens andel långfr. skulder</i>	-	-	0	0
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
<i>Förutbetalda intäkter som regleras över flera år</i>				
Förutbetalda kostnadsersättningar och investeringsbidrag, ingående värde	321	266	321	266
Nya investeringsbidrag under året	55	60	55	60
Resultatförda investeringsbidrag	-6	-6	-6	-6
Summa förutbetalda investeringsbidrag	371	321	371	321
<i>Övriga långfristiga skulder</i>				
Finansiell leasing	-	-	-	-
Periodiserade anläggningsavgifter samt övr långfristiga skulder	113	110	-	-
Summa långfristiga skulder	3 179	2 826	3 041	2 691
Låneskuldens struktur	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Genomsnittlig ränta, % inklusive derivat	3	2	-	-
Genomsnittlig räntebindning, år inklusive derivat	4	4	-	-
Genomsnittlig räntebindning, år exklusive derivat	0	0	0	0
Säkrad låneskuld, mkr	2 695	2 395	2 670	2 370
Marknadsvärde derivat, mkr	-3	80	-3	80
Räntekostnader inkl derivat, mkr	69	47	68	47
Räntekostnader exkl derivat, mkr	-23	20	-24	20
Genomsnittlig kapitalbindning, år	3	2	-	-
Andel lån som förfaller inom ett år, %	17	22	-	-
Ej nyttjad låneram, Europeiska investeringsbanken	-	-	-	-
26. Kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0	0	0
Leverantörsskulder	180	127	115	103
Personalens skatter och avgifter	52	48	49	47
Skulder till staten	28	40	27	33
Kommunalskatte skuld	-	-	-	-
Upplupna pensionskostnader	110	76	110	76
Upplupna personalkostnader	104	100	101	97
Uppl kostnader, förutbet intäkter	195	87	66	54
Övriga kortfristiga skulder	171	136	93	51
Summa kortfristiga skulder	839	613	561	461
27. Pensionsförpliktelser	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående pensionsförpliktelse	554	572	554	572
<i>varav avsättning</i>	77	77	77	77
Ränte- och basbeloppsuppräknig	29	13	29	13
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Nyintjänad pension	-8	2	-8	2
Årets utbetalningar	-31	-28	-31	-28
Övrig post	13	-1	13	-1
Byte av tryggande, genom tecknande av försäkring	-86	-	-86	-
Förändring av löneskatten	-20	-4	-20	-4
Utgående pensionsförpliktelse	450	554	450	554
<i>varav avsättning</i>	77	77	77	77
Summa pensionsförpliktelser	374	477	374	477

	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
27. Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad, %	98	97	98	97
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	1	2	1	2
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt OPF-KL	-	-	-	-
Totalt antal förtroendevalda med rätt till visstidspension	1	2	1	2

	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
28. Borgensåtaganden⁴⁾				
SEVAB	-	-	25	25
Föreningar	2	2	2	2
Egnahemsägare och bostadsrättsinnehavare av bostadsfinansiering	0	0	0	0
Fastigo	1	1	-	-
Pensionsåtagande/SEVAB	-	-	0	0
Summa	2	3	27	27

⁴⁾ Strängnäs kommun har 2007-02-26, KF paragraf 39, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för **Kommuninvest i Sverige AB:s** samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmari Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Strängnäs Kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kr och totala tillgångar till 562 022 704 021 kr. Strängnäs kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 858 395 622 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 914 799 641 kr.

	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
29. Operationella leasingavtal				
förfaller inom ett år,	6	6	6	6
senare än ett år men inom fem år,	14	7	14	7
senare än fem år	0	0	0	0
Summa	21	12	21	12
<i>Betalda leasingavgifter</i>	7	3	7	6

	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
30. Hyresavtal för verksamhetsfastigheter				
förfaller inom ett år,	87	86	237	243
senare än ett år men inom fem år,	201	212	270	290
senare än fem år	238	259	238	259
Summa	526	557	745	792

	2023	2022	2023	2022
31. Justering för ej likvidpåverkande poster				
Årets av- och nedskrivningar	190	178	80	78
Förändring pensionsavsättning	48	18	48	18
Förändring övriga avsättningar	-12	58	-	-
Rearesultat försäljning av tillgångar	1	-735	-	-
Omvärderingsvinst	-	-206	-	-
Resultatandelar i intresseföretag	0	2	-	-
Utdelning	-	-	-	-
Övriga ej likvidpåverkande poster	-1	-11	-	-
Summa	226	-696	128	96

	2023	2022	2023	2022
32. Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision				
Kostnaden för räkenskapsrevision:				
Sakkunnigt biträde	0	0	0	0
Förtroendevalda revisorer	0	0	0	0
Auktoriserade revisorer	1	1	-	-
Summa	2	1	1	0
Kostnad för övrig revision:				
Sakkunnigt biträde	1	1	1	1
Förtroendevalda revisorer	1	1	1	1
Lekmannarevision	0	0	-	-
Summa	2	2	2	2
Total kostnad för revision	3	3	2	2

33. Upprättade särredovisningar

* Ellagen (1997:857) - Förordningen om redovisning av nätverksamhet (1995:1145)

* Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)

Särredovisningar finns tillgängliga hos

SEVAB Strängnäs Energi AB, tel 0152-46050, www.sevab.com

34. Koncerninterna förhållanden

	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen							150
Strängnäs kommunföretag AB	100%	28			3	150	36
Strängnäs Fastighet AB	100%		8	3	13	20	
SEVAB Strängnäs Energi AB	100%		20	13		16	

	Ägd andel	Försäljning		Finansiella poster	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Kommunen			221	56	
Strängnäs kommunföretag AB	100%	8	1		
Strängnäs Fastighet AB	100%	216	20		26
SEVAB Strängnäs Energi AB	100%	20	2		30

	Ägd andel	Lån		Kortfr fordr/skuld		Borgen	
		Givare	Mottagare	Fordran	Skuld	Givna	Mottagna
Kommunen		2 670		33	102	25	
Strängnäs kommunföretag AB	100%			7	28		
Strängnäs Fastighet AB	100%		1 198	62	2		
SEVAB Strängnäs Energi AB	100%		1 472	48	19		25

Drift-, investerings- och exploateringsredovisning

Driftredovisning

Driftredovisning, mkr	2023					2022		
	Intäkter	Kostnader	Utfall	Budget	Avvikelse	Intäkter	Kostnader	Utfall
Kommunfullmäktige	0	-8	-8	-10	2	1	-8	-7
Kommunstyrelsen	55	-237	-182	-197	14	46	-223	-177
Teknik- och fritidsnämnden	118	-299	-181	-176	-5	112	-281	-170
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	25	-58	-33	-34	1	22	-58	-36
Kulturnämnden	11	-74	-63	-62	-1	9	-66	-57
Socialnämnden	223	-1 125	-903	-867	-35	238	-1 028	-790
Barn- och utbildningsnämnden	197	-1 347	-1 150	-1 139	-11	183	-1 230	-1 047
Summa nämnderna	628	-3 148	-2 521	-2 485	-35	611	-2 896	-2 285
Pensionsförvaltning	0	-204	-204	-58	-146	0	-50	-50
Exploateringar vinst/förlust	61	-3	57	0	57	26	-5	21
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	7	0	7	-39	46	0	7	7
Övriga kommungemensamma kostnader	3	-8	-5	-4	-1	0	-8	-8
Kommungemensamt extraordinärt	0	0	0	0	0	0	-14	-14
Resurs- och reservmedel	15	-18	-3	-37	34	16	-20	-3
lanspråktaga medel från eget kapital	-6	-2	-8	-17	9	-11	-1	-12
Internt återförda intäkter/kostnader	-234	341	107	119	-13	-226	309	83
Summa kommungemensamma kostnader	-154	105	-49	-36	-13	-195	219	24
Summa verksamheternas intäkter/kostnader	474	-3 043	-2 569	-2 521	-48	416	-2 677	-2 261
Avskrivningar	0	-80	-80	-93	13	0	-78	-78
Skattenetto	2 712	-57	2 655	2 583	71	2 569	-44	2 525
Räntenetto	282	-101	181	-11	192	67	-64	3
Resultat	3 469	-3 282	186	-42	228	3 052	-2 863	190
Återföring medel från eget kapital, inkl balansenheter (nämnder) ¹⁾	-2	8	6	17	-11	0	18	18
Resultatutjämningsreserv	0	0	0	42	-42	0	-25	-25
Resultat enligt god ekonomisk hushållning ¹⁾	3 466	-3 274	192	17	175	3 052	-2 870	183

¹⁾ God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Kommunfullmäktige redovisade ett överskott med 2 miljoner kronor för året, vilket motsvarade en budgetavvikelse med 20 procent. Överskottet berodde främst på lägre arvoden än beräknat. Detta är en ekonomisk effekt av att kommunfullmäktige fick en hög budgetkompensation för ersättning till förtroendevalda på 2 miljoner kronor som en konsekvens av justerade arvodesbestämmelser till 2023.

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott med 14 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse med 7,3 procent. Överskottet berodde främst på att kollektivtrafikens nettokostnad blev lägre än beräknat och att buffertmedel hos kommunledningen inte behövde nyttjas.

Teknik- och fritidsnämnden redovisade ett underskott med totalt 5 miljoner kronor, vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse med 2,9 procent. Underskottet berodde främst på höga kostnader inom måltidsservice. Nuvarande prismodell hade inte tagit hänsyn till rådande inflation, prishöjning av livs-

medel, hyreshöjning, samt ökade personalkostnader till följd av heltid-somnorm samt det högre personalomkostnadspålägget. I samband med årsredovisningen lämnas förslag på beslut om att måltidsservice, som är en balansenhet, inte ska föra med sig årets underskott.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett överskott med 1 miljon kronor, vilket motsvarade en budgetavvikelse med två procent. Överskottet berodde på lägre arvodeskostnader än beräknat.

Kulturnämnden redovisade ett underskott med 1 miljon kronor, vilket motsvarade en budgetavvikelse med 1,3 procent. Underskottet var kopplat till kostnader i samband med 500-årsresan, där personal gjort extra insatser och mer resurser än beräknat har förbrukats.

Socialnämnden redovisade ett underskott med 36 miljoner kronor, vilket motsvarade en budgetavvikelse med 4,1 procent. Underskottet förklaras främst av ökade kostnader för fler placeringar av unga med tung kriminalitet samt ökade kostnader för hem för vård och boende och familjehem. Därutöver har kostnader för inhyrd personal varit hög då det varit svårt att rekrytera behöriga socionomer på grund av fler och mer komplexa ärenden. Det har även varit svårt att få tag på legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Underskottet förklaras även av höga kostnader inom stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och ökade kostnader för bostadsanpassningsbidrag. Ytterligare förklaring till underskottet är att äldreomsorgen haft höga kostnader för vikarier och kvalificerad övertid i samband med hög sjukfrånvaro. Äldreomsorgen har även svårigheter att lägga scheman utifrån heltid som norm vilket genererat ett stort antal resurstimmar. Det betyder att enheterna vid vissa tillfällen har högre bemanning än budgeterat.

Utöver skattemedel har socialnämnden beviljats externa riktade bidrag med motsvarande 19 miljoner kronor under 2023. Nämnden har även erhållit ersättning från Migrationsverket som finansierat kostnader för nyanlända flyktingar. Utöver dessa riktade bidrag har Strängnäs kommun erhållit bidrag på drygt 15 miljoner kronor för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer samt närmare 1 miljon kronor för ökad specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre samt personer med demenssjukdom. De två sistnämnda bidragen har kommit nämnden till del genom ett budgettillskott samt en intern ersättning.

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett underskott med 11 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse med en procent. Underskottet berodde främst på fler externa skolplaceringar inom både grundskolan och gymnasiet och skolplaceringar i extern regi kostar mer än i kommunal regi. Att fler elever valde skolor i extern regi bidrog också till ökade kostnader för reseersättning. Underskottet berodde även på minskade intäkter då det var

färre sålda placeringar till barn/elever från andra kommuner. Därutöver blev kostnader för skolskjutsar högre på grund av indexhöjningar.

Utöver skattemedel har barn- och utbildningsnämnden beviljats externa riktade bidrag med motsvarande 55 miljoner kronor under 2023. Nämnden har även erhållit ersättning från Migrationsverket som finansierat kostnader för nyanlända flyktingar.

För att ta del av mer information kring utfall och avvikelse mot budget hänvisas till respektive nämnds rapportering.

Investeringsredovisning

Investeringar, miljontals kronor	Årets investeringar 2023					Sedan projektens start ¹⁾			Förslag till om-budgetering 2024
	Helår Budget	Inkomster Jan-dec Utfall	Utgifter Jan-dec Utfall	Netto Jan-dec Utfall	Jan-dec Avvikelse	Total Budget	Totalt Utfall	Total Avvikelse	
Kommunstyrelsen	-30	0	-29	-28	1	-73	-36	-36	31
Teknik- och fritidsnämnden	-129	54	-163	-109	20	-267	-138	-129	129
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-2	0	0	0	1	-2	0	-1	0
Kulturnämnden	-3	1	-3	-2	1	-4	-2	-2	1
Socialnämnden	-15	0	-14	-14	1	-16	-14	-2	1
Barn- och utbildningsnämnden	-14	0	-12	-12	2	-16	-12	-4	3
Summa nämnder	-191	55	-220	-165	26	-376	-202	-174	165
Investeringar inom exploateringsverksamheten			-52	-52					
Summa inklusive exploateringsinvesteringar	-191	55	-272	-216					

1) Ackumulerat utfall till om med rapportmånad

Investeringsutfallet för 2023 uppgick till 165 miljoner kronor, vilket innebar en budgetavvikelse med 26 miljoner kronor sett till budget men en avvikelse med 174 miljoner kronor sett till pågående investeringsprojekts start. Teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen var de nämnder som redovisade större budgetavvikelser, totalt 165 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens investeringar har främst avsett Larslunda allmänna anläggningar, köp av fastigheten Benninge 2, kajskoning vid Strand-restaurangen i Mariefred och ökad IT-säkerhet samt it-livscykelhantering för att upprätthålla kommunens IT-infrastruktur och stabil drift. Budgetavvikelsen på 36 miljoner kronor berodde främst på att projektet Marielund skoltomt är försenat på grund av utmaningar i utbyggnation av infrastruktur. Fler utredningar krävs, både tekniska och ekonomiska innan ny tidplan kan presenteras. Avvikelsen beror även på förseningar i klimatanpassningsåtgärder för dagvatten. På grund av personalomsättning på nyckelpositioner för kravställning och uppdragsbeskrivning, har upphandling av externa resurser först påbörjats hösten 2023 och avtal med konsultbolag upprättats i december 2023. Av budgetavvikelsen på 36 miljoner kronor föreslås 31 miljoner kronor föras över till 2024 för skoltomt i Marielund, klimatanpassningsåtgärder för dagvatten, Larslunda allmänna anläggningar och digitala personalakter.

Teknik- och fritidsnämndens investeringar har främst avsett byggandet av ny sim- och sporthall vid Larslunda. Ytterligare investeringar inom idrotts- och fritidsanläggningar har gjorts i bevattningsanläggning Larslunda, aktivitetsyta på Tosterö, omläggning av konstgräsplan vid Vasavallen och investeringar i inbyggd isbana på Hammarens IP. Inom anläggningar gjordes bland annat investeringar kopplade till Tosteröbron och grön asfalt. Investeringar i maskiner och inventarier avsåg främst inköp av fordon, lastväxlare och traktor. Budgetavvikelsen på 129 miljoner kronor berodde främst på en förskjutning av byggtiden för Larslunda sim- och sporthall men även på andra projekt som är påbörjade men inte slutförda. Budgetavvikelsen på 129 miljoner föreslås därför att föras över till 2024.

Barn- och utbildningsnämndens investeringar under året bestod till stora delar av inventarier till förskola och grundskola samt digitala verktyg och system. Budgetavvikelsen på fyra miljoner kronor berodde bland annat på förseningar i byggprocesser samt omprioriteringar på grund av fastighetsbolagets nuvarande kapacitet. Av avvikelsen på 4 miljoner kronor föreslås 3 miljoner kronor överföras till 2024 för påbörjade projekt där beställningar är gjorda under 2023 samt för förseningar i byggprocesser.

Socialnämndens investeringar under 2023 användes främst till inventarier inom äldreomsorgen, en traktor till arbete och service samt digitala nycklar. Av budgetavvikelsen på 2 miljoner kronor föreslås 0,5 miljoner kronor föras över till 2024 för inventarier i hälso-och sjukvårdens ännu inte färdigställda verksamhetslokaler.

Kulturnämnden investerade under 2023 i belysning på biblioteken, nya datorer på fritidsgårdarna, instrument till kulturskolan och frontljus i Paulinska salen. Av budgetavvikelsen på 2 miljoner kronor föreslås 0,5 miljoner kronor att föras över för att täcka utgifter som kommer 2024 för beställningar som gjordes 2023.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har investerat i moduler till verksamhetssystem, en ny plattform för geografiska informationssystem (GIS) och en ny dator till en drönare. Av budgetavvikelsen på 1 miljon kronor föreslås 0,1 miljoner kronor föras över till 2024. Anledning är att fyra datorer beställdes under 2023 men leverans sker under 2024.

För att ta del av mer information kring investeringsutfall och avvikelse mot budget hänvisas till nämndernas rapportering.

Exploateringsredovisning

Exploateringsredovisning 2023-12-31	Ingående balans		Utgift (+)	Färdigställda investeringar		Resultat (+)	Utgående balans
	2023-01-01 (+)	Inkomst (-)		investeringar (-)	2023-12-31 (+)		
Gorsinge 1:1, Gorsingskogen	4	0	32	0	0	36	
Strängnäs 2:3, Sidöparken	0	0	1	-1	3	3	
Strängnäs 2:1, 3:1, Norra Finninge	1	0	0	0	0	1	
Eldsund 7:1, Norra övningsfältet	41	-2	1	-2	2	40	
Strängnäs 2:1, Resecentrum	37	0	0	0	0	37	
Strängnäs 2:1 Stationsområdet	0	0	0	0	0	0	
Str 3:1 mfl Ö Stadssk (Vattentornshöjden)	2	0	0	0	0	2	
Strängnäs 2:1 Södra stadsskogen	7	0	11	0	0	18	
Strängnäs 2:1, Hemvärmsgården (Upplaget 10)	1	0	0	0	0	1	
Eldsund 6:16, Eldsundsviken	-4	0	0	0	0	-4	
Strängnäs 3:1, kv. Järpen & Kungsfiskaren	-8	0	1	0	0	-7	
Bresshammar 1:1, Stavlund	-7	-2	3	-2	1	-7	
Strängnäs 3:1, Kv Spoven	0	0	0	0	0	0	
Strängnäs 3:1 Storängens industriområde	0	0	0	0	0	0	
Härads Kyrkby 6:7, Härads Industriomr	0	0	0	0	0	0	
Gorsinge 1:1 Biskopskvarn	1	-52	18	0	51	18	
Pålstorp 4:1, Malmby flygfält	1	0	0	0	0	1	
Snöupplaget, del av Strängnäs 2:1	0	0	0	0	0	0	
Bildningscenter	0	0	2	0	0	2	
Larslunda idrottsområde	5	0	-1	-2	0	2	
Södra Tosterö	0	0	0	0	0	0	
Strukturstudie runt resecentrum	0	0	1	0	-1	0	
	82	-57	71	-6	56	146	
Marielund 1:3, Läggesta Stationsområde	3	0	0	0	0	3	
Gripsholm 4:5, Ekhov	0	0	0	0	0	0	
Åkers Styckebruk 1:452, Skämby	0	0	0	0	0	0	
Läggesta statomr Marielund 1:3	2	0	2	0	0	3	
Mariefred 2:1, del Gripsholm 4:1 Småbåtshamn	0	0	0	0	0	0	
Infart till Mariefred väg 223	0	-1	3	0	0	3	
	4	-1	5	0	0	9	
Summa exploateringsredovisning	86	-57	76	-6	56	154	
Avgår kommunala anläggningar som redovisas som anläggningstillgång	-3					-48	
Summa omsättningstillgångar	84	-57	76	-6	56	106	

Tabell 18. Exploateringsredovisning

Under 2023 uppgick exploateringsprojektens samlade inkomster till 58 miljoner kronor och utgifterna till 76 miljoner kronor.

Vid ingången av 2023 var den totala nettoutgiften för hela exploateringsverksamheten, inklusive kommunens egna investeringar inom exploateringsområdet, 86 miljoner kronor. Vid utgången av 2023 var motsvarande netto-utgift totalt 154 miljoner kronor. Dessa utgifter var främst investeringar som gjorts i de olika projekten för bland annat allmänna anläggningar samt planeringskostnader.

Merparten av inkomsterna, utgifterna och även största delen av det positiva resultatet för 2023 kommer främst från en markförsäljning i området *Gorsinge 1:1 Biskopskvarn*. En överenskommen markbytesaffär med Kilenkryssat har till största delen genomförts, där kommunen har sålt mark

och även förvärvat del av mark inom Gorsingeområdet. Återstående del kommer att förvärfvas under 2024.

Övriga inkomster kommer från mark- och fastighetsförsäljningar i projekten *Bresshammar 1:1 Stavlund* och *Eldsund 7:1 Norra övningsfältet* som även genererat positiva resultat.

Utgifter för utbyggnad av samt förberedelse för allmänna anläggningar har, under perioden, till störst del belastat projekt *Gorsinge 1:1 Gorsingeskogen* och *Strängnäs 2:1 Södra stadsskogen*.

Bilaga 1 - Verksamhet som bedrivs i respektive nämnd och bolag

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för ledning och styrning av den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar för den strategiska utvecklingen, för den ekonomiska förvaltningen och för personalpolitiken. Kommunstyrelsen yttrar sig i alla frågor som ska beslutas i kommunfullmäktige och bevakar att de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om, efterlevs inom den kommunala verksamheten.

Verksamhet som sker, helt eller delvis, med privata utförare: Bevakningstjänster innefattande förebyggande arbete, områdesbevakning, larmcentraltjänst, störningsjour för SBAB samt särskilda beställningar.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för omsorg och utbildning i förskola, grundskola, gymnasieskola, särskola och vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar dessutom för kommunens ungdomsmottagning, samt flykting- och integrationsfrågor inom sitt verksamhetsområde.

Verksamhet som sker, helt eller delvis, med privata utförare: skolresor (inom kommunen) under skoltid för grundskoleelever.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens äldreomsorg, hälso- och sjukvård, missbruksvård, försörjningsstöd, bostadsanpassningsbidrag och stöd till barn, familjer och ungdom. Nämnden har även ansvar för integrationsfrågor, arbetsmarknadsåtgärder och frågor som rör personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.

Verksamhet som sker, helt eller delvis, med privata utförare: trygghetslarm med larmcentral i ordinärt boende, hemtjänst, matdistribution för ordinärt boende samt boende med särskilt service (LSS).

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet, miljöområdet, hälsoskyddsområdet, naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Nämnden ansvarar även för framtagande av kommunens befolkningsprognoser, kommunens översiktsplanarbete och kart- och mätverksamhet.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för nyanläggning, gatuunderhåll, parkunderhåll, skötsel av andra kommunägda ytor samt trafiksäkerhet. Nämnden ansvarar även för kommunens räddningstjänst, måltidsservice och fordonsförsörjning samt kommunens fritids-, idrotts- och badanläggningar.

Verksamhet som sker, helt eller delvis, med privata utförare: drift och underhåll av gatubelysning, vattenreningsteknisk förvaltning av simhallar, drift av gästhamnar, städning av offentliga toaletter, sotningstjänster, vinterväghållning och matleveranser.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kommunens folkbiblioteksverksamhet, fritidsgårdar, kulturskola och mötesplatserna i kommundelarna. Nämnden har även ett ansvar för att utveckla lokaldemokrati och medborgardialog. Nämnden ansvarar även för kommunens program- och utställningsverksamhet, och fördelar bidrag till föreningar, studieförbund, bygdegårdar och andra verksamma aktörer inom kulturområdet.

Verksamhet som sker, helt eller delvis, med privata utförare: caféerna i Multeum och Grassagården, cirkusskola på Kulturskolan, drift av mötesplatserna i Mariefred och Stallarholmen.

Valnämnden

Valnämnden har till uppgift att organisera de allmänna valen som hålls i kommunen vart fjärde år samt valet till Europaparlamentet vart femte år.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden har till uppgift att utgöra ledningsfunktion och fullgöra kommunens uppgifter som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har till uppgift att utöva tillsyn över förmyndare, förvaltare och gode män. Nämnden ger också tillstånd till olika rättshandlingar och andra åtgärder.

Strängnäs kommunföretag AB

Strängnäs kommunföretag AB är Strängnäs kommuns helägda moderbolag och ska svara för ledning och samordning av bolagskoncernen under Strängnäs kommun samt svara för verksamhets- och ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedla information om dotterbolagens verksamhet.

Moderbolaget har två helägda dotterbolag, Strängnäs Fastighets AB och SEVAB Strängnäs Energi AB. Sedan 2022 ingår även ett intressebolag i Solör Bioenergi Strängnäs AB.

SEVAB Strängnäs energi AB

SEVAB Strängnäs energi AB ansvarar för att producera och distribuera el, stadsnät, vatten och renhållning. Bolaget har ett helägt dotterbolag, SEVAB Nät AB samt tre intresseföretag: Fibra AB, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB (ESEM) och Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB (ESEL). ESEL har i sin tur två helägda dotterbolag, Eskilstuna Energi och Miljö Försäljning AB och SEVAB Energiförsäljning AB. För stadsnätet har SEVAB en andel i Fibra. Samtlig personal är anställda av ESEM som ägs till 75 procent av Eskilstuna kommun.

Strängnäs fastighets AB

Strängnäs Fastighets AB ska skapa möjligheter för kommunens verksamheter att arbeta i effektiva lokaler genom att förvärva, äga, förvalta, utveckla, hyra, förädla, avyttra och optimera fastigheter. Bolaget ska genom sitt dotterbolag, Strängnäs Bostads AB, främja bostadsförsörjningen genom att bygga, utveckla och förvalta bostäder.